

СТЕНОГРАФСКИ ДНЕВНИЦИ

НА

XXIII-ТО ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

III РЕДОВНА СЕСИЯ

Брсй 13

София, четвъртъкъ, 30 ноемврий

1933 г.

15. заседание

Вторникъ, 28 ноемврий 1933 година

(Открито отъ председателя С. Даскаловъ въ 16 ч. 40 м.)

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.		Стр.
Отпуски, разрешени на народни представители . . .	257	3) за одобряване спогодби, сключени съ комитетитъ на носителитъ на облигации отъ българскитъ държавни заеми 6% 1892, 5% 1896, 5% 1902, 5% 1904, 4½% 1907 и 4½% 1909 г. отъ 10 и 16 октомврий 1933 г. и писмото отъ 30 октомврий с. г. на Лондонския комитетъ по българскитъ държавни заеми 7% 1926 и 7½% 1928 г. (Съобщение)	272
Съобщение за смъртта на народния представител Василъ Димчевъ и почитане паметта му . . .	257	4) за отпущане еднократна държавна помощ на заболялия народенъ представител Миню Ганчевъ (Предложение на народния представител А. Аврамовъ) (Съобщение)	272
Питания: 1) отъ народния представител С. Мошановъ къмъ министра на земледѣлието и държавнитъ имоти относно спиране отъ Българската земеделска банка изплащането на сумитъ по редовно сключенитъ договори за заемитъ за кооперативенъ строежъ на училища. (Съобщение)	258	5) за извънбюджетенъ (свръхсметенъ) кредитъ по бюджета на държавата за 1933/1934 финансова година на сума 337.854.000 л. (Второ четене)	272
2) отъ народния представител Г. Чешмеджиевъ къмъ министра на желѣзницитъ, пошитъ и телеграфитъ относно уволненията по ведомството на желѣзницитъ, пошитъ и телеграфитъ (Развиване и отговоръ и обръщане питането въ запитване)	258	6) за извънбюджетенъ (свръхсметенъ) кредитъ отъ 200.000.000 л за изплащане на останалитъ неизплатени разходи по бюджета за 1932/1933 финансова година (Второ четене)	272
Законопроекти: 1) за отстъпване въ собственост на приюта за душевноболни при гара Карлуково 50 декари земя, принадлежаща на бившата Плевенска окръжна постоянна комисия (Съобщение)	258	Комисия. Приемане за членъ въ бюджетарната комисия, въесто народния представител С. Даскаловъ, народния представител А. Радоловъ	258
2) за измѣнение на закона за временното спиране на публичнитъ продажби по изпълнителнитъ дѣла (Съобщение)	258	Тронно слово. Избиране на народни представители по окръжи за полъжаване делегацията по поднасяне отговора на тронното слово	258
		Дневенъ редъ за следващото заседание	274

Председателствуващъ С. Даскаловъ: (Звъни) Откривамъ заседанието.

Присѣствуватъ нужното число народни представители.

(Отъ заседанието отсъствуватъ следнитъ г. г. народни представители: Алексивъ Никола, Ангеловъ Йозинъ, Аневъ Василь, Апостоловъ Драгомиръ, Бечевъ Милко, Бойчиновъ Михаилъ, Бончевъ Тодоръ, Бошнаковъ Тодоръ, Бояджиевъ Стефанъ, Василевъ Григоръ, Василевъ Иванъ, Василевъ Йото, Василевъ Ради, Гавриловъ Никола, Ганчевъ Миню, Гашевски Никола, Георгиевъ Трифонъ, Джанкардашлийски Димитъръ, Димитровъ д-ръ Димитъръ, Димитровъ Захари, Димитровъ Коста Желевъ, Доброволски Стефанъ, Докумовъ Борисъ, Дуковъ Иванъ, Думановъ д-ръ Никола, Ецовъ Борисъ, Запряновъ Петко, Ивановъ Борисъ Недковъ, Игнатовъ Тодоръ, Казанаклиевъ Георги, Калъповъ Георги, Каралжовъ Костадинъ, Караканевъ Никола, Катърджиевъ Яни, Кемилевъ Никола, Кирчевъ Стефанъ, Киселички Христо, Кондаковъ Александъръ, Кориковъ Крумъ, Костадиновъ Костадинъ, х. Леконъ х. Андрей, Лоловъ Сава, Лулчевъ Коста, Мечкарски Тончо,

Мирски Христо, Митовъ Генко, Момчиловъ Стоянъ, Ненчевъ Илия, Омарчевски Стоянъ, Пастуховъ Кръстю, х. Петковъ х. Георги, Петровъ Дойчинъ, Поповъ Стефанъ, п. Рачевъ Иванъ, Ризовъ Стойне, Родевъ Христо, Сакъзовъ Янко, Свиначевъ Добри, Стамболиевъ Никола, Статевъ Христо, Стойковъ Апостолъ, Таслаковъ Цвѣтко, Тахировъ Хафузъ Юсеинъ, Тодоровъ Димитъръ, Торбовъ Тодоръ, Тошевъ Никола, Христовъ Александъръ, п. Христовъ Георги, Цановъ д-ръ Асенъ, Цоконъ Герго, Черноковъ Георги, Чирпанлиевъ д-ръ Никола, Чолаковъ Христо, Шидерски Едрю и Янакиевъ Василь).

Г. г. народни представители! Имамъ да ви направя следното съобщение. Вчера вечерта е починалъ нашиятъ другаръ народниятъ представител Василь Димчевъ. Покойниятъ Василь Димчевъ е билъ народенъ представител презъ IX, X, XI, XII, XIV, XV, XVII, XVIII, XIX, XXII Народно събрание и сегашното. Той сжко е билъ избранъ въ V Велико Народно събрание.

На васъ, г. г. народни представители, вѣрвамъ, че той е познатъ съ своя благъ характеръ, съ своята честностъ и поченостъ. Като подпредседател на Народното събрание той винаги е действувалъ безпристрастно и може да

се каже, ще служи като примѣръ въ историята на българския парламентаризъмъ съ своето добро държане, съ своята честностъ, безкористие и добро ръководство на Парламента.

Моля, г. г. народни представители, да почетемъ паметта му съ стъпане на крака и кажемъ: „Богъ да го прости!“ (Всички народни представители ставатъ на крака и казватъ „Богъ да го прости!“)

Съобщавамъ на Събранието, че бюрото е разрешило отпускъ на следните народни представители:

На г. Александъръ Орозовъ — 1 день;
 На г. Георги п. Христовъ — 1 день;
 На г. Иванъ Василевъ — 1 день;
 На г. Александъръ Кондаковъ — 1 день;
 На г. Рали Василевъ — 1 день;
 На г. Едрю Шидерски — 2 дена;
 На г. Димитъръ Джанкардашлийски — 2 дена;
 На г. Василъ Ансевъ — 3 дни;
 На г. Яни Катърджиевъ — 3 дни;
 На г. Драгомиръ Апостоловъ — 3 дни;
 На г. Коста Вълчевъ — 4 дни;
 На г. Апостолъ Стойковъ — 4 дни и
 На г. Христо Чолаковъ — 5 дни, по болестъ.

Постъпило е питане отъ народния представителъ г. Стойчо Мошановъ до г. министра на земледѣлието и държавните имоти. Той пита г. министра, по кои съображения Българската земеделска банка спира изплащането на сумитъ по редовно сключенитъ договори за заемитъ за кооперативенъ строежъ на училища и какви мѣрки възнамѣрява да вземе да не се излага кредитътъ на най-голямото държавно кредитно учреждение у насъ.

Това питане ще бѣде изпратено на г. министра на земледѣлието, за да отговори.

Постъпилъ е отъ Министерството на вътрешнитъ работи и народното здраве законопроектъ за отстъпване въ собственостъ на приюта за душевноболни при гара Карлуково 50 (петдесетъ) декари земя, принадлежаща на бившата Плевненска окръжна постоянна комисия. (Вж. прил. Т. I, № 8)

Постъпилъ е отъ Министерството на правосъдието законопроектъ за измѣнение на закона за временното спиране на публичнитъ продажби по изпълнителнитъ дѣла. (Вж. прил. Т. I, № 9)

Моля народното представителство да се съгласи на мое мѣсто като членъ въ бюджетарната комисия да бѣде поставенъ г. Александъръ Радоловъ. Които сж съгласни, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме къмъ първа точка отъ дневния редъ — изборъ на народни представители по окръжи за попълване делегацията по поднасяне отговора на тронното слово.

Бюрото на Събранието въ съгласие съ правителството опредѣли следните лица:

1. Асенъ Буковъ.
2. Никола Стамболиевъ.
3. Андрей Икономовъ.
4. Толоръ Торбовъ.
5. Димитъръ Долбински.
6. Стоянъ Йовевъ.
7. Стоянъ Филиповъ.
8. Илия Ненчевъ.
9. Димо Ташевъ.
10. Чачо Стояновъ.
11. х. Андрей х. Лековъ.
12. Лона Гюровъ.
13. Георги Петровъ.
14. Велико Савовъ.
15. Анастасъ Циганчевъ.
16. Георги Юртовъ.

Които приематъ така прочетения списъкъ на народните представители по окръжи за попълване делегацията по поднасяне отговора на тронното слово, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Г. министърътъ на желѣзницитъ, пошитъ и телеграфитъ е готовъ да отговори на питането на г. Григоръ Чешмеджиевъ.

Има думата народниятъ представителъ г. Григоръ Чешмеджиевъ, за да развие питането си.

Г. Чешмеджиевъ (с. д.): (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! За да отправя своето питане къмъ г. министра на желѣзницитъ, пошитъ и телеграфитъ, дадохъ ми позволю, на първо мѣсто, изнесени материали въ вестниците на двата голѣми професионални съюзи — тоя на желѣзничаритъ, и тоя на пощенитъ, телеграфиститъ и телефониститъ въ България. На второ мѣсто, ми даде позволю и обстоятелството, че въ доста сериозния печатъ въ страната, по поводъ на тия изнесени материали отъ

органитъ на двата съюза, нееднократно се обърна внимание на г. министра на желѣзницитъ, пошитъ и телеграфитъ, че той трѣбва да спре уволнения въ тия две голѣми ведомства и трѣбва да вземе мѣрки — както се изнасяше въ вестницитъ — да се тури край на корупцията и на партизанствуването съ службитъ въ неговото ведомство. На трето мѣсто, за да направя своето питане, дадохъ ми позволю дветъ голѣми събрания, които се направиха — едного по инициативата на желѣзничаритъ и пощенитъ въ тѣхния домъ, и второто — по инициативата на така нареченото съглашение на държавните служители, въ което участвуватъ освенъ пощенци и желѣзничари, и учители, и финансови служители, и други държавни служачи, и изборни служачи, които иматъ единъ общъ интересъ — защита стабилитета на държавните служачи — което голѣмо събрание стана въ театъръ „Роялъ“.

Както въ печата, така и въ тия събрания се изнесоха извънредно много материали, които действително могатъ да послужатъ за единъ обвинителенъ актъ срещу г. министра на желѣзницитъ, пошитъ и телеграфитъ и по които материали се налага, на първо мѣсто, на самия министъръ да даде своитъ обяснения и, на второ мѣсто, Народното събрание да намѣри поводъ и начинъ — а мисля, че въ края мога и азъ да посоча единъ такъвъ начинъ — да се внуши на респективния министъръ, че трѣбва да се спре произволътъ, да се спре безразборното партизанствуване въ тия две важни, крупни и отъ голѣмо значение за държавата предприятия, каквито сж, отъ една страна, желѣзницитъ, и, отъ друга страна, пошитъ и телеграфитъ въ страната.

Въ моето питане, както съмъ го формулиралъ, на първо мѣсто, азъ питамъ: „Известно ли е, че сж уволнени въ цѣлото Ви ведомство около 10.000 чиновници и служачи, както е изнесено обвинението отъ двата съюза, на желѣзничаритъ и на пощенитъ, или е истина само оная цифра, която признава самото министерство: по Дирекцията на желѣзницитъ 3.561 лица уволнени и по Дирекцията на пошитъ, телеграфитъ и телефонитъ около 500 лица уволнени или всичко около 4.000 души уволнени?“

На второ мѣсто, азъ питамъ: „Какви сж мотивитъ на тѣзи уволнения? Истина ли е, че болшинството отъ уволненитъ лица сж били пияници и злоупотрѣбители, както се бѣхте изразили въ вестницитъ, г. министре?“

На трето мѣсто питамъ: „Истина ли е, че сж написани и подписани заповѣди за уволнението на председателя и на касиера на Българския желѣзничарски съюзъ, както и заповѣдъ за премѣстването на редактора на в. „Желѣзничарска борба“, органъ на Желѣзничарския съюзъ?“

И, на четвърто мѣсто, въ свръзка пакъ съ тѣзи изнесени въ печата работи, азъ питамъ г. министра да ми отговори: „Какво вѣрно има въ изнесеното въ печата за вземането на полкупи по уволнения и назначения на служачи и чиновници въ повѣреното Ви министерство? Взели ли сте мѣрки да се прекъсне партизанството и корупцията, за които тѣй много факти се изнесоха въ сериозния печатъ и въ органитъ на двата професионални съюза — желѣзничарския и телеграфопощенския?“

Г. г. народни представители! Въ малкото време, съ което разполагамъ, азъ мъчно мога да изнеса цѣлото купише отъ факти, които действително заслужаватъ да бѣдатъ изложени предъ почитаемото Народное събрание, за да се види, какъ се оперира въ Министерството на желѣзницитъ, пошитъ и телеграфитъ и, може би, за да се обяснятъ много отъ безредицитъ, които съществуватъ тѣкмо въ свръзка съ тѣзи партизански уволнения въ нашитъ желѣзници, и дори да се обяснятъ и честитъ катастрофи, които ставаха, особено миналата година, когато масово се гонѣха желѣзничаритъ и когато станаха най-много уволнения въ това ведомство. И тѣй често ставаха тѣзи катастрофи, че известни лица въ печата имаха куража да наречатъ Министерството — министерство на катастрофитъ и г. министъръ Костурковъ — министъръ на самитъ тия катастрофи.

Колко сж уволненитъ лица? Азъ нѣма да възприема това число, което казватъ съюзитъ на желѣзничаритъ, и на пощенитъ. И на мене, действително, ми се вижда ужасно голѣмъ броятъ, който тѣ даватъ, на уволненитъ. Тѣ твърдятъ, че броятъ на уволненитъ квалифицирани работници и обикновени служачи, заедно съ тоя на уволненитъ надничари, които се назначаватъ по поддържането на желѣзницитъ и по поддържането и поправката на разнитъ повреди въ телефонната и телеграфната служба, действително, надминава 10 хиляди души. Нека г. министъръ Костурковъ си води споръ съ желѣзничари и пощенци върху тази цифра. Нека утре, когато би имало една анкета по въпроса, се докаже, че не желѣзничари и

пощенци сж прави въ това отношение, а г. министър Костурковъ, въ смисълъ, че за две години е уволнилъ 3.561 човѣка отъ желѣзницитѣ и около 500 човѣка отъ пошитѣ. И толкова да сж. Азъ питамъ, г. г. народни представители: малка ли е сама по себе си тая цифра? Та това сж около 26—28% отъ цѣлия персоналъ. И какви мотиви се даватъ за тия уволнения? Самъ г. министър Костурковъ заяви чрезъ печата, че тия лица сж уволнени, защото били пияници, злоупотрѣбители, а нѣкои отъ тѣхъ богати и затуй ги смѣнилъ съ по-бедни хора! Азъ не зная, г. г. народни представители, какви данни има г. министъръ. Нека на неговата съвѣсть остане това страшно обвинение, че е имало оставени отъ предшествувашитѣ го министри на желѣзницитѣ и пошитѣ около 3500 души злоупотрѣбители, пияници, крадци по нашитѣ желѣзници. Но азъ считамъ за умѣстно тукъ, вредъ Народното събрание да заяви, че действително въ нашитѣ желѣзници може да има единъ нищоженъ процентъ злоупотрѣбители, пияници и хора негодни за службата, обаче, за таква има дисциплинаренъ сждъ, има сждилища въ страната. Г. Костурковъ знае, че въ тия дирекции има дисциплинаренъ сждъ по силата на закона и на правилницитѣ. Защо не пратихте тѣзи злоупотрѣбители, тѣзи пияници, тѣзи негодници, тѣзи крадци въ тоя дисциплинаренъ сждъ? Защо Вие сами нарушихте собствения си правилникъ, защо униожихте дисциплинарния сждъ и не му създадохте работа, той да изгони тия 3500 души? И ако, г. г. народни представители, действително тоя дисциплинаренъ сждъ функционираше и хвашае всѣки день по 10, 15, 20 души злоупотрѣбители, най-малко ние тукъ, отъ това мѣсто, нито вие отъ тамъ, щѣхме да въставаме срещу тая политика на г. Костурковъ. За злоупотрѣбители, за пияници, за крадци и разбойници, не само въ желѣзницитѣ, никъде не може да има мѣсто въ нашитѣ ведомства. Тѣ трѣбва да бждатъ преследвани. Но, ако Вие, г. министри, имате тая дързостъ да кажете въ печата, че въ Вашето ведомство на желѣзницитѣ, сте заловили 3.500 души такива, действително въ България трѣбва да е настъпило нѣщо ужасно! Азъ не искамъ да приема това и за Ваша честъ, и за честта на ведомството, което управлявате. Не може да има 3.500 души злоупотрѣбители, пияници и богати желѣзничари, които сте хванали за ушитѣ и сте ги изхвърлили на улицата. Ние знаемъ — това сж декларации на много министри и общественици — че въ тежитѣ и трудни времена презъ войнитѣ и землетресението нашитѣ желѣзничари изпълниха, по общо признание, дълга си блестяща. Има ли споръ по това? Нѣма споръ. Какъ така веднага, въ две-три години, отъ като г. Костурковъ пое Министерството на желѣзницитѣ, пошитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ, тия хора станаха пияници, развратители и злоупотрѣбители, та трѣбваше той, изъ единъ пътъ, въ тия тежки времена, да ги изхвърли навнѣ? И съ кого и какъ ги замѣсти?

Г. г. народни представители! Спирамъ се на тоя мотивъ, който ни дава г. Костурковъ, за да изтъкна истинския, който сж имали тия, които сж ги уволнили: да тормозятъ персонала, да го изхвърлятъ на улицата, за да се явяватъ телефончета да го обиратъ. Това е билъ „обществениятъ“, важниятъ мотивъ. И Съюзътъ на желѣзничаритѣ, и Съюзътъ на пощенцитѣ излъзоха съ изложения, съ брошури. Цѣлиятъ имъ печатъ е пълненъ съ позорнитѣ деяния, които се вършатъ около Дирекцията на желѣзницитѣ и около Дирекцията на пошитѣ. Искате да чета имена, искате да ви соча факти? Азъ моля народниятъ представителъ г. д-ръ Бурилковъ да каже: истинско ли е това писмо, напечатано на 15-та страница въ брошурата „Министъръ Костурковъ безъ маска“? Има ли такова писмо? Съдържанието му вѣрно ли е? Подписано ли е отъ Васъ, г. Бурилковъ?

Д. Дрънски (л): Не.

Г. Чешмеджиевъ (с. д): Подписано е. Това писмо е съ много категорично съдържание. Въ него, между другото, се казва: (Чете) „Всеобщо е убеждението, че всѣко назначение се заплаща съ по нѣколко хиляди лева. Въ това сж убедени и наши партийни хора, но конкретни данни не ми дадоха“. Истина ли е това, което пишете, г. Бурилковъ?

Г. г. народни представители! Изнесе се сжщо, че председателятъ на радикалната организация въ Павликени, за да докажда въ София, да уволни нѣкого и да назначи другъ на негово мѣсто, подъ формата на пѣтни и дневни, е обиралъ нещастния персоналъ — и този, който се уволнява, и този, който се назначава. Сжщо така се изнесе, печатано въ факсимиле, едно писмо отъ нѣкой си Баръмовъ, който самъ твърди, че е получилъ 3.000 л. отъ

единъ станалъ жертва на тия уволнения и назначения. Редица данни има. Изнесе се сжщо и едно факсимиле на писмото, подписано, струва ми се, отъ секретаря и отъ председателя на радикалната организация въ Радомиръ. Азъ имамъ факсимилирано — ще прескоча нѣкой отъ документитѣ — едно писмо отъ 25 августъ 1931 г. съ бланка „Секретаръ на г. министра на желѣзницитѣ, пошитѣ и телеграфитѣ“ (Показва го), въ което се пише: „До господинъ секционния инженеръ на първата секция. По нареждане на г. министра за всички назначения, уволнявания и премѣствания въ района на селата Вакарелъ, Чамшираново, Ихтиманъ, Костенецъ и Стамболово, ще се взема мнението на г. Христо Йовковъ отъ гр. Ихтиманъ, като се предпочитатъ винаги нашитѣ приятели. Всички други странични ходатайства не могатъ да бждатъ удовлетворявани. Независимо отъ това, въ сѣния районъ да се представятъ всички провинени, по службата и вънъ, държавни служители. Наредете...“ — не може да се прочете. „Слелъ прочитането да ми се повърне за сведение срещу подписъ върху му. Частенъ секретаръ Стоиловъ“. Както вижда Народното събрание, добре е повърнато!

Г. г. народни представители! Цѣлата на тия уволнявания и размѣствания, споредъ мене, става ясна. Единъ отъ мотивитѣ е, обиръ на персонала, обиръ, вършенъ въ нѣколко направления. Направо вземане суми подъ формата на пѣтни и дневни разноски и разписки; събиране абонаменти — който не плати, се уволнява, който се назначи трѣбва да плати. Излаватъ се окръжни, както е случалъ въ Русчукъ отъ нѣкой си д-ръ попъ Антоновъ, който билъ даже лѣкаръ въ пошитѣ, официално лице и, който, като такъва, ръководи цѣлото разбойничество въ русенския районъ за обирание на персонала. Г. г. народни представители! За да видите докъде се отива въ Русенско, специално въ Разградско, въ с. Узундже-Аланъ, попаднали ми сж официални квитанции съ печатитѣ на Радикалната партия, издадени на турци неграмотни, които не могатъ да четатъ дори турски, а камо ли български, за абонаментъ на вестника.

Д. Дрънски (д): Чиновници ли сж, служачи ли сж?

Г. Чешмеджиевъ (с. д): Служачи по поддържането.

М. Милевъ (д. сг): Да се усили Радикалната партия!

Г. Чешмеджиевъ (с. д): Квитанция на Мехмедъ х. Абовъ, Узундже-Аланъ, Разградско — 120 л. за в. „Радикалъ“.

Т. Тонковъ (з): Това сж абонаменти!

Г. Чешмеджиевъ (с. д): Да, редовни абонаменти! — Квитанция на Османъ Хасановъ, Узундже-Аланъ, 120 л.; квитанция на Али Османовъ, Узундже-Аланъ — половинъ абонаментъ, 70 л.; квитанция на Алиа Мехмедовъ, Узундже-Аланъ — цѣлъ абонаментъ — 120 л. и г. н. и т. н. Това сж турци неграмотни, които не могатъ да четатъ и кой-знае дали получаватъ вестника или сж принудени само да даватъ паритѣ. Това е единъ начинъ за изнудване на персонала.

Д. Дрънски (д): Турцитѣ не сж служачи, тѣ сж надничари.

Т. Тонковъ (з): Тия турци служачи ли сж?

Г. Чешмеджиевъ (с. д): Да, служачи сж, надничари.

Д. Нейковъ (с. д): Какво се чудите! Работници по поддържането сж.

Г. Чешмеджиевъ (с. д): Втори начинъ за изнудване: издадени сж специални окръжни за плащане на членскитѣ вноски. Има редица оплаквания отъ цѣлия персоналъ, по какъвъ начинъ сж били изнудени служачитѣ, за да си плащатъ членски вносъ, иматъ нѣматъ пари. Днесъ дори, азъ получихъ едно писмо отъ нѣкой си Василь Д. Венчарски, отъ VI секция, пакъ отъ знаменития районъ въ Русе. Той си разправя много просто историята. За да си запази мѣстото, трѣбвало да брой 3.000 л. Платилъ 500 л., втори пътъ 500 л., трети пътъ 500 л., но напоследъкъ му дошло до гуша и не могълъ да плати. Уволнявалъ го. Поне да му върнатъ паритѣ, които е далъ! Но изглежда, че тѣ сж вече употребени и нѣма кой да ги върне. И човѣкътъ прави цѣлъ ферманъ оплакване, като чулъ, че ще става питане, който днесъ азъ го получихъ по пощата.

Г. г. народни представители! Азъ смѣтамъ, че мотивитъ, които г. министърътъ изтъква — че се гонятъ пияници, злоупотребители и богати хора — не сж били имани предъ видъ при уволнението и назначението на този персоналъ. А мотивитъ сж квитанциитъ за абонаменти, мотивитъ сж облаганията сж вноски, мотивитъ сж разпискиитъ, които сж подписали Баръмовци и тути-кванти телефончета, които се навъртатъ около дирекцията. Азъ мисля, г. г. народни представители, че г. министъръ Костурковъ направи едно велико оскърбление на желѣзничари и пощенци сж онова страшно изявление, сж което хвърли петно на управляванитъ отъ него Дирекция на желѣзницитъ и Дирекция на пошитъ, телеграфитъ и телефонитъ, въ смисълъ, че е успѣлъ да уволни 3.500 души злоупотребители, пияници, богати и т. н. Такава клевета досега нито единъ министъръ на България не е отправялъ къмъ желѣзнопътното и пощенското ведомство въ страната. Заедно сж това трѣбвало е да се организира единъ тормозъ надъ цѣлия този персоналъ: и надъ оня, който е билъ системно и организирано гоненъ и преследванъ, а така сжщо и надъ останалия, за който не могатъ да се намѣрятъ хора да го замѣстятъ, защото сж квалифицирани работници. Има работници, които лесно можешъ да смѣнишъ, но машинистътъ мжчно се смѣнява, огнярътъ мжчно се смѣнява, хората въ работилницитъ, където работятъ инженери, и сж тѣхни помощници, мжчно се смѣняватъ. Иначе, г. г. народни представители, е необяснимо, защо е този вой въ двата голѣми съюза на желѣзничари и на пощенци, защо имаше толкова енергични протести, защо работата дойде до митинги и погесты, защо работата дойде до голѣмитъ скандали, които сж ставали въ Дирекцията на желѣзницитъ, особено сж касиеритъ, сж председателя и сж секретаритъ на Желѣзничарския съюзъ. Днесъ ми се даде едно изложение, въ което се изчислятъ имената на 9 души членове отъ висшия съветъ на Радикалъ-демократическата партия, които г. Костурковъ е назначилъ като чиновници. Службитъ не сж важни, паритъ сж важни; азъ бихъ казалъ, че и паритъ, които тѣзи лица получаватъ, не сж важни. Упражняването на тероръ надъ останалия персоналъ, да го обърнатъ въ податно животно да плаща разносскиитъ на Радикалната партия — това е много важно. Назначени сж тия членове на висшия партиенъ съветъ, за да може, първо, партията да освобождава г. Костуркова отъ всѣка отговорност, когато собствената му опозиция отъ 5 души депутати иска да го бламира, ...

И. Драгойски (д): Това е вече интрига.

П. Деневъ (р): Това му е старъ занаятъ.

Г. Чешмеджиевъ (с. д): ... и, второ, цѣлиятъ персоналъ по пошитъ, телеграфитъ и желѣзницитъ да се постави подъ тормозъ, да слуша и да плаща. Тукъ е и най-позорната стана въ цѣлото управление на министъръ Костурковъ. Девеъ души — а може би има и други — отъ висшия партиенъ съветъ на Радикалната партия, г. г. народни представители, сж вмъкнати въ тия две ведомства, като голѣми чиновници. И когато единъ почтенъ радикалъ, членъ въ управителния съветъ на Желѣзничарския съюзъ, вижда, че се отива въ една много надолна и наклонна плоскост, която може да доведе до позоръ цѣлата имъ партия, възмущава се и възстава, г. министъръ Костурковъ не се подвумява, хваща този секретаръ или касиеръ на Желѣзничарския съюзъ г. Дочо Хаджи Ивановъ, и го изхвърля, уволнява го. При това уволнение той не се спира нито отъ положението, което заема човѣкътъ, нито отъ това, че е избранъ нѣколко члти въ управителния съветъ на Желѣзничарския съюзъ; нито отъ това, че е вършилъ въ тѣхната партия една почтена работа въ синдикалното движение; нито отъ това, че софийската радикална организация — днесъ ми дадохъ единъ преписъ отъ протоколъ № 8 — сж решение протестира за това уволнение предъ г. министъръ Костурковъ и задължава парламентарната група, респ. председателя на парламентарната група, да се застъпи за връщането на г. Дочо Хаджи Ивановъ. Той е уволненъ, той е изгоненъ, защото за тая страшна хайка, организирана противъ Желѣзничарския съюзъ, Дочо Хаджи Ивановъ е казалъ: „Въ партията ми грѣшатъ, въ партията ми безчинствуватъ, въ партията ми вършатъ произволи, азъ ще отида на страната на онеправданото желѣзничарство и тамъ, заедно сж управителния съветъ на Желѣзничарския съюзъ и сж всички изнудени желѣзничари ще протестирамъ и противъ министра, изходящъ отъ партията ни“. Този малъкъ подвигъ — азъ го наричамъ голѣмъ подвигъ — на Дочо Хаджи Ивановъ, г. министъръ Костурковъ не е въ состо-

яние да го оцени. Не зная какъ го е оценила и парламентарната му група, но Софийската радикална организация се застъпва за него. Каква е вината на Дочо Хаджи Ивановъ, г. министъръ Костурковъ ще я обясни. 10 месеци, казватъ, този чиновникъ радикалъ-демократъ не билъ на мѣстото си, не билъ на службата си. Търпѣли това 10 месеци, мълчали 10 месеци, но когато Дочо Хаджи Ивановъ реагира — за ушитъ и вънъ.

Г. г. народни представители! Ще остане, може би, впечатление у васъ, че този чиновникъ е манкиралъ отъ службата си. Не. Чиновникътъ е билъ на мѣстото си презъ тѣзи 10 месеци и неоснователно го обвиняватъ. И докладътъ, който е направенъ отъ единъ отъ членоветъ на висшия съветъ, Зидаровъ отъ Чирпанъ, е единъ фалшивъ и невѣренъ докладъ. Когато управителниятъ съветъ се е явилъ предъ г. министъръ Костурковъ и му казалъ: „Докладътъ лъже, искаме очна ставка“, г. министърътъ не е посмѣлъ да повика чиновницитъ, които сж били издали нареждането на г. министра и на дирекцията, да препратятъ Дочо Хаджи Ивановъ отъ едно ведомство въ друго. А сега му търсятъ смѣтка, защо 10 месеци билъ тамъ! Той казва: „Азъ бѣхъ тамъ, защото ми заповѣдаха да отида тамъ“. А сега докладватъ, че такива заповѣди нѣмамо. Той сочи заповѣдитъ. Въ доклада се казва, че на своя гласъ е ходилъ въ Букурещъ и въ Була-Пеща, а той посочва нумерата на заповѣдитъ, сж които е билъ изпращанъ тамъ. Азъ ги имамъ тия заповѣди. И г. министъръ Костурковъ ги знае тия заповѣди. Той не може да не ги знае, защото иначе трѣбвало да се допустне, че отъ две и половина години насамъ, отъ като той е министъръ, въ Дирекцията на желѣзницитъ трѣбвало да има фалшиви документи. Има ги тѣзи заповѣди, тѣ сж налице. Значи, сж надлежни заповѣди лицето е било командировано въ Цариградъ и въ Була-Пеща. Значи и за какво — Вие знаете, азъ не зная. Но въ доклада се пише: „Безъ заповѣди, на своя глава отиде той тамъ“. Сж такива фалшиви документи не може да бѣше представено едно лице, като Дочо х. Ивановъ, за който Вие знаете, че дори и собствената Ви организация въ София ще скочи на кракъ. И този протоколъ на Софийската организация е подписанъ не отъ когото и да е. Той е подписанъ отъ председателя г. Велю Кючуковъ, секретаря Д. Николовъ и членове: Д. Търкалановъ, Христосковъ и д-ръ Бурижковъ. И народниятъ представител г. д-ръ Бурижковъ е подписалъ този протоколъ! Г. г. народни представители! Тогава кажете, че и този протоколъ е фалшивъ. Накарайте единъ отъ членоветъ на вашия висшъ партиенъ съветъ да каже, че всичко е фалшиво.

Г. г. народни представители! Мене ми се чини, че мотивитъ, които е ималъ г. министъръ Костурковъ за изгонването на Дочо х. Ивановъ, безспорно, сж тѣзи: тоя човѣкъ се е възмущилъ въ душата си отъ всички тѣзи лоши порядки, които се насаждатъ въ Дирекцията на желѣзницитъ и въ Дирекцията на пошитъ и е трѣбвало да преживѣе тая трагедия, да избира между опартизаненото въ партията си и угнетеното въ професионалния си съюзъ и е отишълъ, за неговъ честъ и слава, на страната на угнетенитъ, за да протестира противъ министъръ Костурковъ и цѣлото му управление. Затуй посѣгатъ на Дочо х. Ивановъ и го хвърлятъ на улицата.

Но, г. г. народни представители, има да изнеса още едно нѣщо, сж което ще свърша, защото не искамъ тукъ да разравямъ всичкитъ материали. Мене ми направи впечатление, че човѣкътъ, който бѣше председател на конгреса на демократическитъ партии въ свѣта и го откри, ако си спомнямъ добре, въ Народния театъръ, г. Михаилъ Календеровъ, видниятъ човѣкъ на Радикалната партия, е приелъ — не е въпросътъ само за престъплението, което е извършено въ Дирекцията на желѣзницитъ, това е малко, за него могатъ се намѣри прокурори и сждилища да сядатъ и осѣлятъ, но то говори за нашия моралъ, докжле сме отишли ние, колко сме паднали — да пътува по българскитъ държавни желѣзници като висшъ чиновникъ, безъ да е чиновникъ, а е ревизоръ на ревизоритъ, ревизоръ на всички ревизори за тероризиране съвѣстата на българското желѣзничарство. И все за тая голѣма целъ — да се смаже духътъ на пощенци и на желѣзничари — се отива до тамъ да унижатъ и тоя човѣкъ — приятелъ на Ерио — важенъ, значителенъ, крупенъ факторъ, когото може би готвятъ да стане утре шефъ на Радикалната партия на мѣстото на г. Костурковъ. Вие него оскърбихте, него унижихте, него снабдихте сж една безплатна карта! Въ това има, г. г. народни представители, една голѣма обидъ, която, ако тукъ не я почувствуваме и ако тѣ тамъ (Соци радикалитъ) не я почувствуватъ, ние действително сме една загубена страна. Не може така! Има работи, които трѣбва да ставатъ, но да ставатъ сж прилика и сж

Бога. Прескочена е тукъ и приликата, прескоченъ е и Богъ, прескоченъ е и сатаната, г. Костурковъ. Не може така! И азъ се чуда, че тѣхната парламентарна група, която действително е недоволна отъ тия работи, още мълчи за всичко това! Азъ зная защо мълчи — защото резеликтътъ е толкова голямъ, позорътъ толкова е надминалъ всѣкакви размѣри, щото не смѣятъ хората да реагиратъ, защото упрѣкътъ ще падне и върху тѣхъ: „Какво правихте вие две и половина години, та търпѣхте този срамъ въ Дирекцията на желѣзниците и въ Дирекцията на пошитѣ?“

Азъ искамъ г. министърътъ на желѣзниците да ми отговори по тѣзи данни, които изнасямъ. Азъ имамъ още данни. Моля г. министърътъ да ми даде освѣтление и следъ това ще видя, дали ще обърне това питане въ интерпелация, или ще се задоволи отъ неговитѣ освѣтления.

Председателствуващъ С. Даскаловъ: Има думата г. министърътъ на желѣзниците, пошитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ.

Министъръ С. Костурковъ: Г. г. народни представители! Като благодаря на г-нъ народния представител Григоръ Чешмеджиевъ за питането, което ми е отправилъ, едновременно съ туй съ всички сили, съ които разполагамъ, срещу извъртането, ако не на всичко, на грамадната частъ отъ това, което се говори, и срещу особенния начинъ на говоръ, на езикъ, съ който той си служи. Азъ нѣма да му подражавамъ, азъ нѣма да отивамъ следъ него, нѣма да вървя по неговия пѣтъ. Азъ ще си служа съ даннитѣ на Министерството на желѣзниците, пошитѣ и телеграфитѣ. И всичко това, което ще изнесе предъ васъ, сѣ истински факти, безъ преувеличение и безъ умаляване нито на единъ отъ тѣхъ.

Но преди да пристѣпя къмъ фактическото изложение, което ще направя, азъ искамъ най-напредъ да направя една обща бележка — върху която ще се спра и къмъ края на своето изложение — и следъ тая обща бележка ще се спра на единъ изолиранъ фактъ, който Григоръ Чешмеджиевъ изнесе тукъ, и, като го разшири и като го прецени по особенъ начинъ, изкара, че едвали не държавата е плувнала въ престѣпления — ако всичкото това е наистина така и ако така може да се преценява.

Г. г. народни представители. Още въ 1931 г., когато поехъ управлението на Министерството на желѣзниците, пошитѣ и телеграфитѣ, вие ще си спомните добре, че азъ предприехъ реорганизация въ разнитѣ дирекции на това министерство — най-напредъ реорганизация административна, а следъ туй и по законодателенъ редъ, чрезъ бюджета на министерството. Тогава заинтересовани люде на дадохъ страшенъ викъ: министъръ Костурковъ върши престѣпления, защото закрива служби, само, за да уволнява инженери, той гони инженеритѣ!

Тоя викъ бѣше теоритизиранъ въ известни сказки или реферати, държани въ „Биадъ“ — т. е. въ Дружеството на българскитѣ инженери и архитекти. Шумътъ продължи. Той се носѣше по страницитѣ на разни вестници. Азъ мълчахъ — сир. постѣпвахъ така, както съмъ постѣпвалъ презъ всичкитѣ десетилѣтия, откогато взимамъ участие въ общественъ и политически животъ на нашата страна, защото не се разправамъ съ преса, съ вестници, а искамъ дѣлата ми да засвидѣтелствуватъ онова, което е истината по вършеното отъ мене. Така постѣпихъ и тогава.

Минаха се много месеци, мина и бюджетътъ, измѣни се организацията на Дирекцията на желѣзниците, въ известна степенъ значително, а сѣщо и на Дирекцията на пошитѣ. Направихъ основни промѣни особено въ Дирекцията на желѣзниците. И резултатитѣ се видѣха преди всичко отъ ония, които надаваха тревожния викъ, че желѣзницитѣ сѣ въ опасностъ, че тѣ ще бѣдатъ разстроени, че това най-големо народно и държавно стопанство ще претърпи цѣло крушение. Видѣха се резултатитѣ. Резултатитѣ, г-да, ви сѣ познати отъ изложенията, които азъ ви направихъ на два пѣти по бюджетитѣ за 1932/1933 и 1933/1934 финансови години. За жалостъ, ние сме толкова лишени отъ елементарна обективностъ и човѣчностъ, че и днесъ, при това питане, г. народниятъ представител, който ме пита, Чешмеджиевъ, заяви: „Това министерство стана министерство на катастрофитѣ и министъръ Костурковъ го нарекоха министъръ на желѣзницитѣ и на катастрофитѣ“.

Г. г. народни представители! Следъ статистическитѣ данни, които съмъ ви изнасялъ тукъ и сѣ отбелязани въ стенографскитѣ протоколи на Народното събрание, да се излѣзе днесъ и да се твърди такова нѣщо — това го окачествете вие, азъ се отказвамъ да го окачествя! Защото вие си спомняте, че никога въ предшестващитѣ години не е имало по-малко катастрофи и случки, отколкото

презъ моето министерствуване. Това сѣ, г-да, даннитѣ на Дирекцията на желѣзницитѣ, на Статистическото бюро — не сѣ мои данни. Навремето азъ ви направихъ сравнение съ катастрофитѣ, които ставатъ въ чужбина, където администрацията е много по-добре уредена, отколкото е у насъ, въ страни много по-стари по своя животъ стопански, политически, държавенъ, страни много по-културни, отколкото сме ние. Вие тогава видѣхте, коя бѣше истината. Тая истина днесъ не се забравя и отъ питача г. Чешмеджиевъ — не, той я помни много добре, но той излиза нарочно да злослови, за да ме злепостави предъ народното представителство. Ако ли народното представителство не помни — това е за негова смѣтка; но азъ съмъ убеденъ, че то помни моитѣ изложения, и, следователно, съ възмущение ще отхвърли онова, което г. Чешмеджиевъ твърдѣше тукъ преди малко.

М. Дочевъ (д. сг.): Народното представителство помни, обаче не Ви вѣрва. Азъ Ви приведохъ единъ случай съ единъ ученикъ, който две години стоя на гара Горна-Орѣховица безъ заплата, и, когато го назначиха съ заплата, стоя два месеца, но вие го уволнихте, за да назначите Ваше протеже. Азъ идвахъ при Васъ, вие обещахте да направите анкета, но нищо не направихте. Обещания много — но не Ви вѣрваме!

Д. Ачковъ (нез.): Какво общо има това съ катастрофитѣ!

Министъръ С. Костурковъ: Ако бѣше истина това, което твърди г. Дочевъ — че назначенитѣ отъ мене чиновници сѣт неопитни — то трѣбваше да има повече катастрофи, отколкото по-рано.

М. Дочевъ (д. сг.): Цѣлъ народъ знае, че сѣ повече.

Министъръ С. Костурковъ: Обратното е истина, г. г. народни представители: никога не съмъ назначавалъ чиновници невежи, неподготвени, на такива мѣста, които сѣт отговорни. И вие можете да направите справка винаги въ Дирекцията на желѣзницитѣ.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Не трѣбва да казвате колко сѣ катастрофитѣ, а защо ставатъ — това е важно; защото може да ставатъ още по-малко катастрофи.

Председателствуващъ С. Даскаловъ: (Звъни) Моля, г-да!

Г. Петровъ (нац. л. П): Катастрофата при Костенецъ е причинена отъ единъ огнярь, назначенъ на тая длѣжностъ, безъ да има нужния цензъ. Отъ обикновенъ работникъ е направенъ огнярь!

Министъръ С. Костурковъ: То не е отъ мене. Вие се научете, г. Петровъ, пѣкъ тогава приказвайте! То е отъ далечното минало, когато сѣ назначавани такива хора. Но затова не съмъ отговоренъ азъ.

Г. Петровъ (нац. л. П): 800 хиляди лева се нанесоха щети на държавното сѣкровище и два човѣшки живота.

Министъръ С. Костурковъ: Г. г. народни представители! Миналото мина, то затихна. И ония, които бѣха противници на моитѣ реформи, днесъ мълчатъ почтително, защото времето и фактитѣ ги опровергаха. Но това мина. Трѣбваше да се създаде друго нѣщо, за да се подгони пакъ управата на Министерството на желѣзницитѣ, пошитѣ и телеграфитѣ — и се създаде викътъ за уволнения, за безразборни уволнения, уволнения такива, каквито никога не помнятъ българскитѣ желѣзници, българскитѣ пощи и телеграфитѣ! Това бѣше повикътъ, г-да, това изнесе и сега г. Чешмеджиевъ. И неговото заключение, неговиятъ викъ бѣше сѣщиятъ: „Никога желѣзничарството и телеграфопощенството“ — споредъ него и споредъ писанията на органиитѣ на давата съюза, желѣзничарския и телеграфопощенския — „никога професиятъ въ тия две ведомства не сѣ преживявали по-тежки дни; никога не е имало по-големо гонение въ тия учреждения и тия отдѣли на министерството; никога не сѣ ставали по-големъ, по-безобразни и по-страшни уволнения, отколкото сега“.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Това ще ви го каже всѣки желѣзничаръ.

Министъръ С. Костурковъ: Това бѣше, г-да, това е и днесъ викътъ. Каква е целта на този викъ, ще видимъ по-късно, а сега преди да пристѣпя къмъ фактическото изложение, азъ ви казахъ, ще се спра на единъ въпросъ, който г. Чешмеджиевъ изнесе тукъ и го генерализира, като

му даде едно такова значение, което, ако наистина го първа човък, е чудовищно. А въ какво се състои фактът? Вие виждате помпозността на г. Чешмеджиева къде се пръска, къде се излива. „Единъ, каже, от първитъ хора на Радикалната партия — г. Михаил Календеровъ — е пътувал, каже, съ безплатен билетъ. Защо? За да ходи, каже, да тормози, да плаши телеграфопошиери, желѣзничари и т. н.“, сир. да помогне на онова изнудване, за което г. Григоръ Чешмеджиевъ толкова много се напъва да доказва, че става днесъ. А работата, г. г. народни представители, е много проста, за да е смѣшно онова, което създаде тукъ съ своята помпозностъ г. Чешмеджиевъ. Да, азъ лично имамъ безгранично доверие въ тоя човѣкъ, г. Календерова. Азъ го пратихъ, г-да, да провѣри нѣкои работи, които ми се донесоха. Азъ го пратихъ, защото азъ самъ не можехъ да отида. А като министъръ, азъ имамъ това право.

Д. Нейковъ (с. д): Значи, той е нѣщо като помощникъ министъръ!

Г. Петровъ (нац. л. П): Извадете и му платете отъ джеба си.

Председателствуващъ С. Даскаловъ: (Звъни)

Министъръ С. Костурковъ: Азъ имамъ право да провѣря известни обществени прояви, които сѣ свързани съ службата, която е подъ мое ведомство. Азъ имамъ право да провѣрявамъ и чрезъ директори и чрезъ инспектори, но имамъ право и лично, и чрезъ доверени лица да провѣрявамъ, за да се убѣдя, за да не остана въ съмнение.

М. Милевъ (д. сг): Защо сѣ тогава инспекторитъ въ министерството? Защо Ви сѣ Вашитъ органи?

Председателствуващъ С. Даскаловъ: (Звъни)

Министъръ С. Костурковъ: Г. г. народни представители! Ето колко е проста тази работа, която г. Григоръ Чешмеджиевъ наду, за да я представи като нѣкое страшилище.

Г. Петровъ (нац. л. П): Вие го пращате като членъ на Радикалната партия.

Министъръ С. Костурковъ: Азъ го пращамъ по държавна работа.

М. Милевъ (д. сг): Колко дневни му платихте? Трѣбва да се плати.

Д. Нейковъ (с. д): Много лошо обяснение, г. министре!

Председателствуващъ С. Даскаловъ: (Звъни)

Г. Петровъ (нац. л. П): Като е Вашъ човѣкъ колко му платихте?

Председателствуващъ С. Даскаловъ: Г-да! Дайте възможностъ на г. министра да говори.

Министъръ С. Костурковъ: Г. г. народни представители! Както виждате, азъ съмъ искренъ, азъ ви казвамъ истината. Вие може да не олобрите това — то е ваша работа, но азъ ви казвамъ истината, която истина не е онова, което г. Чешмеджиевъ изгъкна тукъ, тя е въ противоречие съ онова, което той говори.

Пристъпвамъ къмъ въпроса за уволненията. — Отъ тѣзи уволнения, г-да, ...

Г. Юртовъ (нар. л): Ако тръгнете по този пътъ, всѣки день може да пращате разни хора и да казвате: „Това е мое лично дѣло“.

Министъръ С. Костурковъ: Покажете ми още единъ такъвъ случай. Нѣма да намѣрите. (Възражения отъ лѣвицата, Глъчка)

Г. г. народни представители! Азъ ви казахъ, че се вдига голѣмъ шумъ, какво уволненията, които съмъ направилъ, сѣ уволнения многобройни, уволнения небивали, уволнения страшни.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Г. министре! Преди да пристѣпите къмъ другия въпросъ, Вие сте длъженъ да кажете, каква специална мисия е ималъ г. Календеровъ, за да му я възложите?

Министъръ С. Костурковъ: Не съмъ длъженъ на Васъ да я кажа, г. Пждаревъ.

Отъ лѣвицата: А-а-а! (Възражения)

М. Милевъ (д. сг): На кого тогава? Вие носите отговорностъ.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Използвайте го по всички насоки.

Председателствуващъ С. Даскаловъ: (Звъни) Моля Ви се, г. Пждаревъ, имайте търпение.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Трѣбва да опѣтимъ г. министра да отговаря правилно.

Председателствуващъ С. Даскаловъ: Моля, дайте възможностъ на г. министра да се изкаже.

Министъръ С. Костурковъ: Казахъ, че ще пристѣпя къмъ въпроса за уволненията.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Или ще уважавате Парламента, или недейте повече говори!

Министъръ С. Костурковъ: Дали това е истината или не — това е сега голѣмиятъ въпросъ. Истина ли е, че министъръ Костурковъ е изпѣдилъ хора, е уволнявалъ безразборно, незаконно, е изпѣдилъ много свѣтъ, маса свѣтъ, т. е. направилъ е уволнения, каквито никога българскитъ телеграфопошиери не сѣ виждали, каквито никога българскитъ желѣзничари сѣщо не сѣ виждали — по броя на уволненитъ, първо, и второ, разбира се, по качеството на хората, които сѣ уволнени. Ето ви, г-да, статистическитъ данни, които сѣ дадени менъ, като министъръ, отъ службата по телеграфитъ, пошитъ и телефонитъ, ...

А. Пиронковъ (д. сг): Отъ Каросеровъ ли сѣ тия данни?

Министъръ С. Костурковъ: ... която служба се изпълнява отъ вѣрни членове на Телеграфо-почтенския сѣюзъ. Ето тѣхнитъ имена, тѣ сами сѣ ми дали това, безъ да искамъ подписитъ имъ, да завърятъ истината, защото съмъ казалъ: азъ искамъ истинскитъ цифри, споредъ службата, която държи смѣтка. И ето, г-да, истината. Отъ 29 юний 1931 г. до 1 февруарий 1933 г. уволнени сѣ отъ мене всѣчко 10 души чиновници — механици, началници станции и т. н. Това сѣ уволненията. И отъ 1 февруарий 1933 г. до 1 ноември 1933 г. е уволненъ още единъ такъвъ чиновникъ. Всѣчко сѣ уволнени, г-да, отъ мене квалифицирани чиновници 11 души. Това е за две години и 3-4 месеца — 11 души квалифицирани чиновници сѣ уволнени!

А. Пиронковъ (д. сг): Я кажете имената имъ, да ги чуемъ и да Ви докажемъ, че не е истина.

Министъръ С. Костурковъ: Моля, моля! Г. г. народни представители! Презъ същото време ни единъ повече чиновникъ не е уволненъ. 11 души само! А отъ 1923 г. — ще направя сравнение, безъ да искамъ да оскърбявамъ, за да ви кажа, че тукъ има едно нормално явление, г-да, за което трѣбва да се държи смѣтка отъ всички ни, ако искаме да бждемъ добросъвестни ценители на фактитъ — до 29 юний 1931 г. сѣ уволнени 418 души чиновници.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Кога?

Министъръ С. Костурковъ: Отъ 1923 г. до 1931 г.

П. Гаговъ (д. сг. Ц): Добре, но тогава нѣмаше протести на сѣюзитъ.

Ц. Бръшляновъ (д. сг. Ц): Колко сѣ комуниститъ?

Министъръ С. Костурковъ: Моля! Не бързайте. Ще дойда и тамъ; азъ нѣма да остана длъженъ и тамъ. Азъ констатирамъ само официалнитъ данни какво говорятъ, г-да — 11 за 2 години и 4 месеца срещу 418 за 8 години. Направете вие смѣтката и пропорцията.

А. Пиронковъ (д. сг): Вие вървате ли го?

Министъръ С. Костурковъ: Азъ не обвинявамъ, че тѣзи хора сѣ уволнени безпричинно, незаконно. Азъ констатирамъ фактитъ. Свършено!

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Какъ сѣ уволнени, това е важно.

Министъръ С. Костурковъ: Г. г. народни представители! Да идемъ по-нататъкъ — при неквалифицирания персоналъ.

Н. Пъдаревъ (д. сг. Ц): (Възразява нѣщо)

Министъръ С. Костурковъ: Та сега нѣма ли? Азъ казахъ, че ще дойда и до този въпросъ. Имайте търпение. Вие сте възрастенъ човѣкъ, г. Пъдаревъ, и трѣбва малко повече да се самообладавате. Азъ търпѣхъ, даже и когато г. Чешмеджиевъ приказваше съ единъ езикъ недостоенъ за Народното събрание; нито една дума не казахъ. Искамъ сега, безъ да оскърбявамъ никого, да потърпите и менъ, както търпѣхте и него.

Г. Чешмеджиевъ (с. д): Азъ говорихъ съ голѣмо достойнство и казахъ, че Вие сте много смутенъ отъ този езикъ. Толкозъ достоенъ бѣше той!

Председателствуващъ С. Даскаловъ: (Звъни)

Министъръ С. Костурковъ: Г. г. народни представители! По-рано за сѣщото време сѣ уволнени ученици и телеграфисти 340 души. Азъ сѣмъ уволнилъ 18 души. (Веселостъ всрѣдъ сговориститѣ) Това сѣ цифритѣ.

Д. Ачковъ (нез): Тукъ ли е д-ръ Бурилковъ да се обади!

Министъръ С. Костурковъ: Ето ви други цифри за неквалифицирания персоналъ. Презъ сѣщото време сѣ уволнени 228 души междуселски куриери — неквалифициранъ персоналъ, който може въ всѣко време да бѣде уволняванъ и назначаванъ, защото носи писма отъ едно място на друго, върши физическа работа, която всѣки човѣкъ, обикновено подготвенъ, може да върши. Това е въ миналото. Пакъ не казвамъ, че сѣ уволнени безпричинно. Азъ сѣмъ уволнилъ, г-да, повече междуселски куриери — 255 души. Както виждате, истината е налице, тя не е лицемерна. Защо е това? Ще ви кажа сега.

Междуселскитѣ куриери, както знаете, г. г. народни представители, носятъ писмата отъ и до известенъ градъ. Това е тѣхната задача. Тѣ не сѣ квалифициранъ персоналъ. Тукъ, въ списъка на уволненитѣ и замѣстениитѣ сѣ други хора, има, първо, лица, които сѣ на предѣлна възраст; второ, лица, които иматъ известно състояние, сѣ помощта на което могатъ да живѣятъ, безъ да бѣдатъ на държавна работа, каквато сѣ изпълнявали до това време; трето, лица, провинени, и, четвърто, лица, противъ които населението отъ известенъ край вика, защото сѣ нередовни въ службата си. (Оживление всрѣдъ сговориститѣ) Имаме случаи, г. г. народни представители, когато единъ междуселски куриеръ не отива да носи писмата, а си остава въ къщи и праща другъ, свой близъкъ или неблизъкъ, да носи писмата. Това не е позволено. Всички тия причини сѣ предизвикали уволнението на тия междуселски куриери.

Г. г. народни представители! Вие виждате квалифицираниятъ персоналъ какъ е пазенъ, а нѣкои отъ тукъ (Сочи социалдемократитѣ) виждатъ неквалифицирания. Него виждатъ тѣ. Тѣ не виждатъ здравината, която се поставя по такъвъ начинъ въ пренасянето на пощата. И азъ мога да засвидетелствувамъ тукъ, чрезъ Дирекцията на пошитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ, че пощенската служба, разносната служба въ градоветѣ и пощенската по селата днесъ е поставена несравнено по-добре, отколкото въ миналото. Това е, г-да, мнението на дирекцията; това не е мое мнение, защото азъ не мога да проверявамъ. Дирекцията, по сведенията, сѣ които разполага, твърди това.

Г. Юртовъ (нар. л): Дирекцията — това сте Вие.

Министъръ С. Костурковъ: Смѣшно! Дирекцията — това сѣмъ билъ азъ! Повтарямъ: смѣшно, смѣшно!

Г. Юртовъ (н. л): Какво смѣшно? Не е ли по-смѣшно да казвате: „Това е мнението на дирекцията“? Коя дирекция? Вашата. Може ли Вашата дирекция да каже: не е вѣрно туй? Деца ли имашъ предъ себе си, да ги залъгвашъ?!

Председателствуващъ С. Даскаловъ: Моля Ви се.

Министъръ С. Костурковъ: Г. г. народни представители! Налага се да кажа две думи по единъ мѣнитѣкъ въпросъ, преди да мина по-нататъкъ. Уволнения на низши

персоналъ сѣ ставали отъ дирекцията. Тѣзи уволнения не сѣ ставали отъ мене, защото азъ никога не сѣмъ се занимавалъ съ низшия персоналъ въ Дирекцията на пошитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ. Това е работа на самата дирекция, на която всички министри сѣ дали това право, и азъ го потвърдихъ, когато станяхъ министъръ. Но пакъ подчертавамъ: азъ нося отговорността за това, не дирекцията. Нося я и ще я нося. Това, което е извършила дирекцията, не е беззаконие, не е нарушение; то е нормално явление въ нашата страна, дето въ разни времена хората се провиняватъ. И днесъ особено, когато има това бедствие въ цѣлата ни страна, хората идватъ при всички ви — не само при мене и при дирекцията — викатъ и плачатъ: „Дайте ни работа, да си нахранимъ децата!“ И по този поводъ ходатайствата предъ дирекцията и лично предъ мене по разни работи не сѣ отъ една, две или три страни; тѣ сѣ почти отъ всички страни. И азъ тукъ ще припомня на г. Чешмеджиевъ, че и той е правилъ ходатайства. И той не може да отрече това.

Г. Чешмеджиевъ (с. д): Но не за назначаване, а за връщане на служба човѣкъ, несправедливо уволненъ. И не го върнаха.

Министъръ С. Костурковъ: Не, не! И по телефона, и чрезъ бележки Вие сте правили ходатайства за назначение. Азъ не Ви укорявамъ за това, защото то е право на народния представител, то е право на гражданина. Зависи отъ учреждението, дали ще уважи или не ходатайството, споредъ това, има ли то основание или не.

Г. г. народни представители! Сега пристъпвамъ къмъ другия материалъ, който ще обясни това, което ни казаха общитѣ цифри. Брошурата, която издаде председателътъ на Телеграфо-пощенския съюзъ, г. Петъръ Алековъ, съдържа въ себе си маса имена на уволнени хора. Тѣзи уволнени хора сѣ все отъ неквалифицирания персоналъ, сѣ изключение на нѣколко души, които сѣ отдѣлени. Впрочемъ, и въ моитѣ бележки тукъ тѣ сѣ отбелязани отъ службата пакъ отдѣлно. Азъ ще се спра и на тѣхъ, за да видите, доколко тѣзи сведения, които дава г. Алековъ въ своята брошура, заслужаватъ пълна вѣра — ще се спра само на нѣколко случаи много характерни.

Първо, въ брошурата сѣ показани имена на уволнени хора, които въ сѣщностъ не сѣ уволнени. Такива сѣ следнитѣ. Въ с. Курново — раздавачъ Никола В. Цанковъ. Такъвъ не е имало и не е уволняванъ. (Оживление всрѣдъ сговориститѣ) Въ с. Даутлий — раздавачъ Никола Ивановъ. Такъвъ не е имало и не е уволняванъ. Това сѣ сведения пакъ отъ службата. Въ с. Бая, Карловско — междуселски куриеръ П. Димитровъ. Не е имало такъвъ, по даннитѣ на службата, и, следователно, не е уволняванъ. Въ с. Горно-Кюселере. Въ тази станция имало уволнени трима куриери. Такива куриери нѣма уволнени; никакви куриери, казва службата, тамъ нѣма. И т. н. и т. н. (Оживление)

Второ, уволнени дисциплинарно, а г. Алековъ ги минава като уволнени произволно. Примѣри. Въ с. Новачене, Орханйиско, Митю Георгиевъ, раздавачъ. Уволненъ е възъ основа на чл. 81 букви а и ж отъ закона за държавнитѣ служители — за немарливостъ и незаинтересованостъ къмъ службата. Всичко това е извършила, както забелязахъ, дирекцията, подъ своя отговорностъ, не азъ; азъ даже не зная какво е вършено. Другъ случай: раздавачъ С. Василевъ, въ с. Долно Уйно. Той е уволненъ за изпозване службата за лични облаги.

Г. Петровъ (нац. л. П): Пакъ дисциплинарно ли?

Министъръ С. Костурковъ: Пакъ така. — Трети случай: Г. Д. Атанасовъ, раздавачъ въ Балбунаръ. Уволненъ е за недобросѣдствителностъ и като вреденъ за службата — пакъ дисциплинарно.

Г. Петровъ (нац. л. П): Има ли актъ на комисия, за да бѣде уволнението дисциплинарно? Защото Вие можете да турите въ заповѣдта си този мотивъ — за немарливостъ и недобросѣдствителностъ по службата — но има ли го въ акта? И ние сме издавали заповѣди. Обяснете туй!

Министъръ С. Костурковъ: Ще дойдемъ и на това. — Г. г. народни представители! Говори се така сѣщо и за уволнение на междуселския куриеръ въ Ахтополь Димко Ивановъ. Въ тази станция, казва службата, не е имало такъвъ. А той билъ, казва се въ брошурата, уволненъ!

Това сѣ, г. г. народни представители, служители, тѣ наречени низши, тѣ наречения неквалифициранъ персоналъ.

Квалифицираният персонал. За всяко уволнение тук службата е отбелязала причините му — не аз съм ги отбелязала. За квалифицирания персонал, както ви казах, г. г. народни представители, имам специални сведения пак от службата. Какви са те?

Ана Дамянова, и. д. телефонистка по международната служба — Стара-Загора. Защо е уволнена? Дамянова е назначена за и. д. телефонистка по международната служба в Стара-Загора, без да са проверени знанията ѝ по езика, а само по рапорта на началника на станцията. Назначението на телефонистките по международната служба става не по изслужено време, а по даване доказателства, че действително лицето владее добре някоя от международните езици. Сега на мястото на уволнената е назначена друга, която владее перфектно чужд език и е изпитвана от службата. Аз не съм я изпитвала.

А. Пиронков (д. сг): Защо не е изпитвана уволнената?

Министър С. Костурков: Аз не зная, защо не е изпитвана; аз не съм я назначил; питайте онѝзи, които са я назначили.

А. Пиронков (д. сг): За да я уволните, трябва да я изпитате.

Министър С. Костурков: На мястото ѝ е назначена Веселина Тилева, която е изпитана. М. Георгиев, началник на станцията в Бургас, е уволнен по дългогодишна служба; значи, има пенсия. Д-р Логанов, за когото тоже се вдига голѝм шум, бил доверен телеграфопошенски лѝкар в Русе. Той е освободен. Защо? Защото още през миналия режим г. Петър Алексиев, като редактор на „Телеграфопошенско съзнание“, е давал оплаквания в страниците на вестника срещу тоя лѝкар, че не е гледал работата си, сиреч не навреме е предлагал болните, които са се явявали. Аз имам специален доклад от началника на станцията и оплаквания от служителите по същия въпрос. Тогава уволних този г. доктор, който си имал, както се научих, голѝма клиентела, поради което не могъл да обслужва добре нуждите на службата. Не съм виноват за това, нито пък той е виноват. Аз съм поставил тъй, както ми е диктувал дългът към службата.

Обърна се тук особено внимание на някоя уволнения, и особено на едно. За него ще говоря след малко, но да се върна на уволнението на г. д-р П. Лешов, защото няма да ви чета всичко, което имам по уволнението. Г. Алексиев в своята брошура прави голѝм въпрос от това уволнение.

Г. г. народни представители! Уволнението на г. д-р П. Лешов, който бѝше назначен по-рано и. д. началник на Спестовната каса, е станало по доклад на службата. Аз го уволних по доклад на службата затуй, защото не само откакто г. Лешов управлява касата, той не я е поставил във ред, но касата била много разстроена, останала е много назад в своята отчетност. Когато ми се даде да чета доклада и аз видях това, уволних го като и. д. началник.

Д. Ачков (нез): Лешов днес е на най-високото място на стълбата на Финансовото министерство — той е началник на отделе́нието за поѝкитѝ данѝци. Ако така мислите за Лешов, тежко тогава на днешния кабинет!

Ц. Бръшлянов (д. сг. Ц): Билъ неспособен човек, а днес е началник на поѝкитѝ данѝци!

Г. Юртов (нац. л): Ако Лешов не е могъл да оправи вашата каса, не знам кой ще я оправи!

Министър С. Костурков: Аз мога да ви засвидетелствувам едно: че от ревизиите, правени на тая каса от година и половина и повече, е установено, че днес тя още не е ажур, но е вече на път да бѝде ажур. Тя е още с известно закъснение. Толкова голѝмо е закъснението в отчетността на касата от ред години! По това съдете, имала ли е право службата да докладва за уволнението на д-р Лешов или не.

И. Драгойски (д): Две години време има откакто Лешов е напуснал касата! Защо да не е станала досега ажур? Това е едно банково учреждение! Как може да не бѝде ажур в течение на две години? Всѝка вечер трябва да бѝде ажур.

Министър С. Костурков: И аз това го разбирам не по-зле от вас, но кой е отговорен? Нали е отговорен човекът, който е управлявал това учреждение? Инак не може да бѝде.

И. Драгойски (д): Отговорността е на всички.

Министър С. Костурков: Г. г. народни представители! Ще се спра тук само на още един факт, на който се спрѝ особено г. питачът, народният представител г. Чешмеджиев.

Има уволнени още няколко души по закриване на служба. Аз закрих службите, защото ми се видѝ, че са излишни. Така мислѝх навремето; като няма какво да работят тия хора там, няма защо да ги държа, ще ги уволня, и свършено.

Г. Чешмеджиев се спрѝ на уволнението на един от инспекторите — г. Дочо х. Иванов.

Г. г. народни представители! Аз повиших инспектора г. Дочо х. Иванов, с надежда, че той ще върши добре дѝлото на службата. След неговото назначение не знаех какво прави той, защото не мога да надниквам в всички служби — това добре го разбирате. Но когато ми се съобщи, че същият г. Дочо х. Иванов не гледал работата си, че постоянно манкирал, отсъствувал, че ходѝл при една служба и казвал: „Аз съм привзе́н тук временно при вас, временно съм командирован“, че след туй ходѝл при друга служба и там говорѝл същото, когато ми се докладва това, и когато видѝх, че и началникът му свидетелствува това пред инспектора, който прави разследването, аз го уволних. Съгласете се, че не можех да постѝпя друго. Аз бих могъл най-много да защитя г. Дочо х. Иванов, защото той е човек от партията, от която съм и аз, обаче аз не постѝпих така, а постѝпих както ми диктува дългът, както винаги съм постѝпвал. Това ще се засвидетелствува от висшите чиновници в Дирекцията на железниците, които са били на служба по-рано, са и сега.

Аз не мога да държа на служба лица, които не си изпълняват дълга така, както трябва. Всѝки, който манкира от дълга си, от службата си, ще си отиде. Ама ще имам неприятности — не се боя от тия неприятности, защото те минават над главата ми. Аз съм спокоен прѝ себе си, че извършеното от мене е дѝло законно, дѝло полезно за държавата, за службата и най-после е дѝло почетено. Да!

Толкова, г-да, по уволненията в Дирекцията на телеграфите, поштите и телефоните.

Позволете ми сега, само с няколко думи, да премина по-нататък, да се спра...

Г. Чешмеджиев (с. д): Вие не казахте истински ли е докладът на Зидаров, с който е уволнен Дочо х. Иванов, или е фалшив? Аз ще искам специална анкета по този пункт.

Министър С. Костурков: Искайте! Но няма защо да искате, а идете сами вие и проверете. Недейте прави шум, г. Чешмеджиев! Съ шум нищо няма да свършите, освен да изобличите себе си в алармство.

Г. Чешмеджиев (с. д): Искам да знам истински ли е или е фалшив този доклад?

Министър С. Костурков: Идете сами в дирекцията — всичко ще ви бѝде дадено на разположение, и направете справка, дали е истински или фалшив този доклад.

Г. Чешмеджиев (с. д): Кажете вие, дали е истински.

Министър С. Костурков: Аз повѝрвах този доклад и разреших въпроса. Не мога да го не повѝрвам.

Г. Чешмеджиев (с. д): Повѝрвали сте го, но дали е истински?

Министър С. Костурков: Повѝрвах го, защото ми се сочат факти от инспектора и от началника на отделе́нието, в което служи Дочо х. Иванов. Как мога да постѝпя друго — да изкарам, че лѝже инспекторът, че лѝже началникът на г. Дочо х. Иванов? Ако отида дотам, трябва да изпѝдя и инспектора, и началника, за да остане Дочо х. Иванов, който казва истината, а ония лѝжат!

Г. Чешмеджиев (с. д): Ако ли тѣ клеветятъ, така трѣбва да постѣпите, а не иначе, защото Вие нѣмате факти.

Председателстващъ С. Даскаловъ: Г. Чешмеджиев! Не прекъсвайте г. министра!

Г. Юртовъ (нар. л): Г. министре! Отговорете ми на този въпросъ: въ коя държава, при кой министъръ се е печетила биографията му и се е продавала на чиновниците, както направихте Вие? — Продавате биографията си по 80 л!

М. Милевъ (д. сг): И по 500 л!

Председателстващъ С. Даскаловъ: (Звъни) Моля ви се, г-да, оставете г. министра да говори!

Г. Юртовъ (нар. л): Тая биография (Показва една книга съ портрета на министъръ Костурковъ на корицата) Ваша ли е?

Министъръ С. Костурковъ: Г. г. народни представители! Тукъ ми се задава другъ единъ въпросъ — да отговоря и на него тутакси; готовъ съмъ. Никаква биография, никаква книга не съмъ писалъ. Ако сѣ писали нѣкои, ако сѣ издавали такава — то е за тѣхна сѣтка. (Възражения отъ дѣвицата) Че какво мога азъ да отговарямъ за тѣхъ!

М. Милевъ (д. сг): Вие нищо не знаете!

Г. Шинишевъ (д. сг. Ц): Вие не знаете ли, като министъръ, какво става по Вашето ведомство?

Г. Юртовъ (нар. л): Може ли да Ви повѣрва нѣкой на тая декларация?! Холягъ хопа отъ гара на гара, отъ чиновникъ на чиновникъ и имъ предлагатъ тая книга, а г. министърътъ нищо не знаелъ!

М. Дочевъ (д. сг): Платуватъ съ безплатни карги, за да продаватъ биографията!

Министъръ С. Костурковъ: Г. г. народни представители! Ще ви кажа и това. Тамъ, откъдето ми е съобщавано известно оплакване, че има известенъ натискъ, за да се купува книгата, азъ съмъ си изпълнилъ дълга — разберете го!

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Кой ще се оплаче!

Министъръ С. Костурковъ: Бждете безпристрастни сждии, недейте навива на прѣстъ нѣщо, което не се отнася до моята министерска дейность.

Г. Юртовъ (нар. л): 800 хиляди лева се ограбиха отъ желѣзничаритѣ за тая книга. Десетъ хиляди парчета сѣ продадени!

Министъръ С. Костурковъ: Нова лъжа!

Г. Юртовъ (нар. л): Кажете ги Вие колко сѣ.

Министъръ С. Костурковъ: Отде да знамъ, но всѣки случай не може да сѣ толкова, . . .

Д. Нейковъ (с. д): Нали ужъ не знаете!

Министъръ С. Костурковъ: . . . защото нѣма къде да се похарчатъ.

Д. Ачковъ (нез): Тия дѣла трѣбва да се увѣковѣчатъ въ една биография!

Министъръ С. Костурковъ: Идвамъ, г. г. народни представители, до увольнения по желѣзницитѣ. Казва се: „Вие отивате противъ специалиститѣ, противъ компетентността. Приказвате за компетентность, а отивате противъ компетентността.“

Ето ви, г. г. народни представители, даннитѣ, които азъ получавамъ, пакъ по официаленъ редъ, не отъ Дирекцията на пошитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ, а отъ Дирекцията на желѣзницитѣ, за уволненията, които сѣ направени презъ моето управление. По болезнени причини сѣ уволнени 466; по собствено желание 500; по провинение, т. е. по решение на дисциплинаренъ сждъ — 99; по болестъ —

95; поради смъртъ, замечени, значи, отъ списъцитѣ, за което пакъ се издава заповѣдъ — 45; поради незаемане на длъжностъ — 121; въ интересъ на службата — 2316 души.

Отъ дѣвицата: А-а-а!

Министъръ С. Костурковъ: Моля, чакайте, не бързайте, стойте!

Г. Юртовъ (нар. л): Нашитѣ сведения сѣ, че сѣ 3.521.

Министъръ С. Костурковъ: Това не отказвамъ. Азъ не съмъ отъ тия — вие ме познавате добре, както ме познава добре и г. Григоръ Чешмеджиевъ, който научихъ се, преди нѣколко дни правилъ голѣма гюрултия за това, че не съмъ се явявалъ тукъ да отговоря на неговото питане, защото съмъ се боялъ, защото съмъ се страхувалъ. Г. Чешмеджиевъ се е борилъ много години въ друга областъ съ мене и знае дали ме е страхъ.

Д. Ачковъ (нез): Значи, старъ душманинъ!

Министъръ С. Костурковъ: Г. г. народни представители! Всичко по желѣзницитѣ сѣ уволнени 3.521 човѣка.

М. Дочевъ (д. сг): Че много ли сѣ!

Министъръ С. Костурковъ: Толкова, колкото съмъ ги казалъ навремето. Отъ тоя брой на уволненитѣ ще трѣбва да изключимъ уволненитѣ по болезнени причини, по собствено желание, по подаване оставка, по сждъ, по незаемане длъжността и т. н., всичко — 1.326 души. Ако искаме да правимъ правилна справка, това е то. Отъ друга страна, има да изключимъ и 719 души, които сѣ повърнати на служба. Защото маса свѣтъ азъ уволнихъ по закриване на служби, поради промѣнитѣ въ организацията на желѣзницитѣ — това знаете много добре — поради съкъмалко иил не е малко. Следъ малко ще видите дали е вие на служби сѣ повръщани постепенно, постѣпвали сѣ на служба, когато сѣ се откривали мѣста. Такива повърнати сѣ 719 души.

Г. г. народни представители! Оставатъ уволнени, следователно, 1.507 души. Това сѣ то уволненитѣ, квалифициранъ и неквалифициранъ персоналъ. За тоя персоналъ и за повърнатитѣ ето списъка — цѣлиятъ имъ списъкъ е това. (Показва го)

Г. Чешмеджиев (с. д): Въ това число не влизатъ ли надничаритѣ?

Министъръ С. Костурковъ: Азъ надничари не назначавамъ.

Г. Чешмеджиев (с. д): Значи, не влизатъ.

Министъръ С. Костурковъ: Азъ надничари не назначавамъ. Това го разберете.

Г. Чешмеджиев (с. д): Кажете да знаемъ.

Министъръ С. Костурковъ: Азъ назначавамъ постояннитѣ работници, а такива постоянни работници сѣ уволнени 809 души. Това е всичкото.

М. Дочевъ (д. сг): Малко ли е?

Министъръ С. Костурковъ: Азъ ще ви кажа дали е малко или не е малко. Следъ малко ще видите дали е много или не е. По-рано тия постоянни работници сѣ назначавани отъ секционнитѣ инженери. Досега ги назначавахъ азъ, но сега пакъ сѣ специално окръжно нареждамъ секционнитѣ инженери да ги назначаватъ, за да видя кое е по-изгодно за службата. Правя онитѣ, както виждате.

Отъ тия, г. г. народни представители, увольнения, Българскитѣ желѣзничарски сѣюзъ е намѣрилъ, следъ щателни проучвания, следъ пътувания по четиритѣ краища на нашата желѣзнопътна мрежа, че сѣ уволнени неправилно 71 човѣка, на които списъка ми предадохъ, когато се явиха за последенъ пътъ при менъ да молятъ да бъдатъ повърнати тѣ като неправилно уволнени. Въ тоя списъкъ има двама души зачертани отъ самия управителенъ сѣветъ, значи оставатъ 69 души. Едно име се повтаря, следователно оставатъ точно 68 души. Ето ви тукъ (Сочи списъкъ) 68-тѣ души, които, по мнението на управителния сѣветъ на Българския желѣзничарски сѣюзъ, сѣ неправилно уволнени и за повръщането на които сѣщиятъ управителенъ сѣветъ се яви последния пътъ при менъ,

за да ме моли да ги върна. На управителния съвет отговорих така, както и всеки друг път, когато той се е явявал пред мене, съм му отговарял: ще дам в службата да се проучи най-внимателно списъкът. Ако наистина се окажат хора, които са уволнени по погрешка, неправилно, при първа възможност, като се открие място, ще ги върна. — Това, което съм и правил. Тая заповед съм винаги давал и, въпреки на възможностите, службата винаги я е изпълнявала.

М. Дочевъ (д. ст): И на мене тъй обещахте, ама нищо не направихте.

Министъръ С. Костурковъ: За единъ ученикъ пъкъ той направи източень въпросъ!

М. Дочевъ (д. ст): Да, ще го кажа на Парламента, понеже говорите за обещания. И на мене обещахте, но не го изпълнихте, и затова не Ви вярвамъ.

Министъръ С. Костурковъ: Г. г. народни представители! Само няколко примѣра ще ви дамъ, за да не ви отегчавамъ повече. Вземамъ направо примѣритѣ, безъ да ги пробирамъ. Срещу името на всяко службата е отбелязала, защо е уволненъ, колко годишна служба има, на каква възраст е и т. н. (Чете) „Климентъ Кисединчевъ, 35-годишна възраст, 7-годишна служба, уволненъ като замѣсенъ въ устроената гавра съ министра въ работилницата“. Това също е искано и отъ Българския желѣзничарски съюзъ, който е узналъ тая работа и който я е провършил навремето. Затова е уволненъ.

Д. Нейковъ (с. д): Г. министре! Извинете. Но отъ направената проверка се оказа, че той е билъ невиненъ. Вие знаете това.

Министъръ С. Костурковъ: (Продължава да чете) „Статъ Чакъровъ, 29-годишенъ, 9-годишна служба, посоченъ като слабъ работникъ отъ ж. п. работилница“. Той е ниско сръ. „Дончо С. Тончевъ, отъ Ломъ, майсторъ-специалистъ“ — както и другитѣ двама — „32-годишенъ, 7-годишна служба, посоченъ тоже като слабъ работникъ; Ганчо Димитровъ, 45-годишенъ, извършвалъ частни поръчки въ работилницата, посоченъ като активенъ комунистъ отъ представител на Българския желѣзничарски съюзъ“. Има тукъ името му, кой е, но не е интересно да ви го казвамъ.

Д. Нейковъ (с. д): Трѣбва да е радикалъ.

Министъръ С. Костурковъ: А, искате да знаете името му? Векилски, председателъ на Желѣзничарския съюзъ.

П. Деневъ (р): Срамъ и позоръ!

Министъръ С. Костурковъ: Той е ходилъ въ службата и той е съобщилъ това, и азъ действамъ както ми се докладва, щомъ като има основание.

П. Деневъ (р): Той го сочи за уволнение и той протестира защо сж уволнени. Това нахапство го нѣма никъде!

Министъръ С. Костурковъ: (Продължава да чете) „Величко Тодоровъ, майсторъ специалистъ, отъ Горна-Орѣховица, 35-годишенъ. Самъ, свои имоти има тамъ, единъ синъ на заможенъ баща“.

Г. г. народни представители! Не желая да ви отегчавамъ. Тукъ вие имате на разположение списъка на 68 души, които сж посочени и въ списъка на управителния съветъ на Българския желѣзничарски съюзъ. Ето по този начинъ сж уволнявани тѣзи хора. А че има, г. г. народни представители, хора, които заслужаватъ уволнение, въ това никой отъ васъ не се съмнява. Може да има съмнение само върху това: правилна ли е преценката на службата, когато е докладвала? Това е другъ въпросъ. Азъ съмъ изслушалъ службата, нейния докладъ, и съмъ разрешилъ въпроса така, както моятъ дългъ повелява, както моятъ разумъ разбира и както моята съвестъ диктува. Но нито едно уволнение не съмъ направилъ, г-да, съ нарочната целъ да напакостя нѣкому или да го лиша нарочно отъ хлѣбъ. Може да съмъ заблуждаванъ, може и службата да е заблуждавана, но грѣшки, когато сж направени, винаги съмъ заповѣдалъ да се поправятъ. Това е истината. А имаше хора, които прекарваха по-голямата частъ отъ работата си въ спане. И азъ нѣма да ви показвамъ тукъ, г-да, фотографии . . .

П. Деневъ (р): Покажете ги.

Министъръ С. Костурковъ: . . . на спящи въ канцелариятъ чиновници, фотографирани, когато спятъ, за да видите, дали не се последватъ лентяитѣ!

Азъ ще дойда сега и до другия въпросъ, който г. Григоръ Чешмеджиевъ повдигна тукъ и който той наду и обобщи така, че го изкара нѣщо чудовишно.

Д. Ачковъ (нез): На Столичната гара никога не спятъ, защото сж постоянно пияни. Това съмъ донесълъ на полицейската властъ. Констатирахъ, че всички сж пияни и затова не спятъ.

Министъръ С. Костурковъ: Г. г. народни представители! Азъ пакъ искамъ да направя едно малко сравнение, безъ да оскърбявамъ нѣкого и безъ да твърдя, че сж неправилно уволнени тия или ония. Уволненията, които сж направени въ че-близкото и по-далечното минало, презъ време на бившия режимъ, сж следнитѣ.

Г. Димо Казасовъ за 8 месеца и 11 дни е уволнилъ 1581 човѣка; . . .

Г. Юртовъ (нар. л): И той искаше тогава да си прави партия.

Министъръ С. Костурковъ: . . . г. Янаки Молдовъ за 8 месеца и 13 дни е уволнилъ 661 човѣка; г. Рашко Маджаровъ за 1 година и 2 месеца е уволнилъ 1436 души; г. Кирилъ Георгиевъ за една година и 10 месеца е уволнилъ 1715 души; г. Никола Найденовъ за 6 месеца е уволнилъ 534 души; . . .

Нѣкой отъ сговориститѣ: И той бѣше радикалъ.

Министъръ С. Костурковъ: . . . г. Рашко Маджаровъ за 1 година, 5 месеца и 13 дни е уволнилъ 768 души; . . .

А. Циганчевъ (з): Това сж все дружбани.

Министъръ С. Костурковъ: . . . г. Петко Стайновъ за 1 година и 12 дни е уволнилъ 583 души.

Д. Ачковъ (нез): Най-малко!

Министъръ С. Костурковъ: Г. г. народни представители! Презъ това време броятъ на уволненитѣ възлиза на 7278 души.

П. Деневъ (р): Безъ постояннитѣ работници, г. министре. Съ тѣхъ ставатъ още повече. Защото тогава тѣ се уволняваха отъ секционнитѣ инженери.

Т. Тонковъ (з): Можете ли ни каза, колко отъ тия уволнени сж изтрепани?

Министъръ С. Костурковъ: Това не зная. (Пререкания между народнитѣ представители Филипъ Рафаиловъ и Тодоръ Тонковъ. Глъчка)

Председателствуващъ С. Даскаловъ (Звъни)

Министъръ С. Костурковъ: Г. питачтъ, народниятъ представител Григоръ Чешмеджиевъ, . . .

Д. Ачковъ (нез): Питачъ по македонски значи просякъ.

Министъръ С. Костурковъ: . . . заяви, че азъ въ едно изявление съмъ билъ заявилъ, че съмъ уволнилъ и уволнявалъ само пиянитѣ и крадцитѣ Г. Григоръ Чешмеджиевъ се прави на съвсемъ улавъ, дето казватъ (Смѣхъ), да вѣзва, че това изявление по вѣстницитѣ е мое. Той познава Костурковъ, преди да бѣде министъръ презъ 1918/1919 г., той познава Костурковъ отъ 2 години и 4 месеца, като министъръ, какво е и що е, той знае, че Костурковъ не е глупецъ да отиде да обвинява всичкитѣ уволнени въ пиянство и кражба, ама навива това на прѣстъ и казва: да ни каже г. министърътъ, каква е тая дѣлба, въ която има 3.000 или 4.000 души крадци и пияници по желѣзницитѣ? (Смѣхъ)

Г. г. народни представители! Позволете ми да кажа, че това е недостойно за едно питане. Азъ никога не съмъ казвалъ и не мога да говоря, че съмъ уволнилъ само пияници и крадци. Не. Азъ съмъ говорилъ, и тукъ и вънъ, че съмъ уволнявалъ пияници, крадци, хайлази и хора, които иматъ известно състояние, съ което могатъ да живѣятъ и нѣматъ нужда отъ държавна работа, провинени и пр. Това съмъ говорилъ. И това е истината. А г. Григоръ Чешмеджиевъ извърта истината, изопачава я изъ основа и се провиква тукъ, за да гради отгоре ефекти.

Че това не е, г. г. народни представители, нѣкое събрание отъ хора, които нѣматъ хабери отъ онова, което става въ живота на българската държава, за да се домогва той до такива ефекти. Азъ го съжалявамъ. Той не спечели отъ това, а изгуби. Той щѣше да спечели, ако бѣше застаналъ на базата на истината, а не на базата на извѣртането.

Сега продължавамъ по-нататъкъ. Говори се: уволненията, които направи министъръ Костурковъ, създадоха катастрофитѣ, разнебитиха желѣзничното дѣло и телеграфо-пощенското дѣло.

Г. г. народни представители! За телеграфо-пощенското дѣло нѣма какво да ви говоря, защото говорихъ преди малко. Пък и по желѣзницитѣ не би имало какво да ви говоря, защото по работитѣ и на двѣтѣ дирекции при дебатитѣ по бюджета обширно говорихъ. Но питачтъ ме принуждава да се спира пакъ. Никога пощенскитѣ пратки и писма не сѣ раздавани така точно и бързо, както се раздаватъ отъ година и половина насамъ. Това ще го признаете всички. А главниятъ инспекторъ въ Дирекцията на пошитѣ телеграфитѣ и телефонитѣ, въ единъ неотдавнашенъ докладъ, преди нѣколко месеци, ми събщи, че по неговитѣ наблюдения и изучавания, злоупотребленията по станциитѣ сѣ намалѣли. И азъ го поздравихъ за това, защото то е едно хубаво проявление въ нашия служебенъ животъ по Дирекцията на пошитѣ телеграфитѣ и телефонитѣ. А г. Григоръ Чешмеджиевъ казва, че съмъ раздрусалъ ведомството, обърналъ съмъ го наопаки и съмъ разбъркалъ службата. Кой отъ васъ не е констатиралъ, че отъ година, година и половина насамъ телеграфо-пощенското дѣло е по-добро, отколкото въ миналото? Кой не е констатиралъ това? Г-да! Само оня, който ще си извърти душата, у когото съвѣстътъ е покварена, може да каже противното. Другъ не. (П. Деневъ ржкоплѣска)

Д. Нейковъ (с. д): Само Панайотъ Деневъ ржкоплѣска.

П. Деневъ (р): Когато се говори за покварена съвѣст, ще ржкоплѣскамъ.

Д. Нейковъ (с. д): Само констатирамъ, че Панайотъ Деневъ ржкоплѣска. Нищо повече.

Министъръ С. Костурковъ: Г. г. народни представители! За да видите, въ какво положение сѣ работитѣ на Дирекцията на желѣзницитѣ — освенъ онова, което знаете по инцидентитѣ и катастрофитѣ, за които ви напомнихъ не за друго, а за да опровергая г. Григоръ Чешмеджиевъ, човѣкътъ, който ми е отпославилъ питането — за да видите каква е работата въ ония желѣзничарски учреждения, които творятъ движението, т. е. материалитѣ за туй движение, ще ви дамъ нѣкои данни за работилницитѣ и депата. Това сѣ официални доклади, г-да, на началницитѣ на работилницитѣ и на депата. Това сѣ официални данни, които азъ не съмъ изсмукалъ изъ прѣститѣ си. Чуйте ги и правете заключението си, дали желѣзницитѣ сѣ спаднали въ своето дѣло или сѣ издигнали, по ли сѣ добре, отколкото бѣха вчера и завчера, или сѣ по-зле. Вие си правете заключението. Ето ви докладитѣ.

Нормаленъ ремонтъ на локомотиви. За 1923, 1924, 1925 и т. н. години до 1931 г. включително. Началната година, която е взета тукъ отъ началницитѣ — защо е взета тя, не знаемъ, не мога да ви отговоря на този въпросъ — е 1928 г.

Д. Ачковъ (нез): Материалната страна на желѣзницитѣ не ни интересува.

Министъръ С. Костурковъ: Нормални ремонти на локомотиви презъ 1928 г. сѣ извършени 23,782, презъ 1932 г. — 35,737, т. е. 12,055 повече. Това значи успѣхъ на работата. Всички работници въ депата и работилницитѣ презъ 1932 г. сѣ били 2,693 души, а по-рано, презъ 1928 г., сѣ били съ 33 по-малко. Само съ 33 души сѣ били по-малко презъ 1928 г., отколкото въ 1932 г., а разликата въ поправенитѣ локомотиви е 12,055!

Поправка на вагони. Презъ 1928 г. сѣ били поправени 13,019 вагони, а презъ 1932 г. — 19,623, сиречъ, една разлика въ полза на 1932 г. отъ 6,604 поправени вагони.

Г. г. народни представители! Азъ имамъ тукъ не само цифрови данни, азъ имамъ и графически данни.

Г. Чешмеджиевъ (с. д): Азъ за вагонната ви работа не съмъ отпославилъ питане, а за разстройството на службѣтъ. Тамъ не Ви позволява да внесете разстройство, и затуй тамъ, горе-долу, се запази положението.

Министъръ С. Костурковъ: Г. г. народни представители! Тия цифри представляватъ работата на работилницитѣ и

депата презъ 1928 и 1932 години. Очевидна е разликата, очевидно е, че службата върви нагоре.

С. Василевъ (д. сг. Ц): И ще върви!

Министъръ С. Костурковъ: Ще върви, защото има управление и защото ще видите какво казва началникътъ на работилницата.

Началникътъ на работилницата въ официална бележка, докладна записка, казва: въ 1932 г. — той прави сравнение съ 1925 г. — интензивността на работата на котляритѣ е увеличена съ 40%. За анкърнитѣ болтове на работницитѣ ковачи, стругари и шлесери интензивността на труда е увеличена съ 60%. Въ лѣярната интензивността е увеличена съ 25.5%. Това е мнението на началника на работилницата въ София, най-големата работилница по броя на работницитѣ, майсторитѣ, калфитѣ и чирацитѣ.

Същиятъ началникъ, въ специално писмо № 7.366, бележи: „Съобщавамъ въ отдѣлението, че въ желѣзнопътната работилница нѣмаме хора, които да не работятъ. Всички работници сѣ поставени подъ непосредствения контролъ на партийнитѣ майстори и инженери, които следятъ за добросъвѣстното изпълнение на работата отъ всѣкого одного, безразлично кой е и какъвъ е“. По-нататъкъ г. началникътъ пише: „Колкото се отнася до подготовката на новоназначенитѣ и назначението имъ, то това последното става възъ основа на изпитния протоколъ, съставенъ отъ началника на отдѣлението, инженеръ, съответния дѣломайсторъ, единъ партиенъ майсторъ отъ съответния занаятъ и при проконтролирането на извършената работа лично отъ мене. Възъ основа на надлежитѣ документи за образование и упражнявания занаятъ, съгласно изискванията на правилника за работницитѣ при желѣзнопътнитѣ работилници, азъ съмъ, който определямъ качеството на работника“.

Вие виждате какво се казва тукъ отъ началника на най-многолюдната работилница въ София. Ето тукъ и неговата графическа таблица. (Показва една таблица) Тя е живо свидетелство за успѣха на тая работилница въ всичкитѣ ѣ отдѣли. Тя свидетелствува, г-да, само за две нѣща: първо, че персональтъ е пробранъ и строго прѣсѣванъ при изпититѣ, и, второ, че персональтъ е далъ повече работа, защото е билъ наблюдаванъ, защото е упражняванъ надъ него строгъ контролъ, защото е употребявалъ времето си за работа, а не за четене на вестници, както азъ въ началото, при приемане, министерството, заварихъ.

Д. Ачковъ (нез): Само биографията да чете! (Смѣхъ)

Министъръ С. Костурковъ: Да, това е фактъ. Не говоря за всичкия персоналъ. Има, обаче, хора, които вършатъ това. Разбира се, че това е така. Какъ ще уволня всичкия персоналъ? Трѣбва да бѣда безумецъ.

Д. Нейковъ (с. д): Lapsus linguae.

Министъръ С. Костурковъ: Никакво lapsus linguae!

Г. г. народни представители! Тукъ имамъ графическа таблица за работилницата въ Русе. И тукъ е сѣщо тъй очевидна — дори слѣпниятъ ще я напипа — грамадната разлика между вчера и днесъ: увеличена продукцията, безъ да е увеличено числото на работницитѣ. На други мѣста сѣ намалени работницитѣ, а имаме увеличена продукция. Така е и въ работилницата въ Бургазъ. Така е и въ желѣзнопътнитѣ депа. Ето таблицата за Софийското депо. (Сочи графи) Това е числото на работницитѣ — то намалява, а това е продукцията на работата — тя се увеличава. Виждате го.

Сѣщото е и въ депо Варна — не абсолютно сѣщото, има разлика, но общата тенденция е къмъ подобряване на работата, т. е. увеличаване интензивността и производителността на труда. Началникътъ на Горноорѣховското депо казва: „Резултатитѣ въ нашето депо сѣ много добри“ — и обяснява на що се дължатъ. „Между другото, казва той, то се дължи на прочистването на персонала. Всички ония, които не искаха да работятъ добре, сѣ прочистени и замѣстени съ добросъвѣстни работници“. Това е неговата преценка.

Д. Ачковъ (нез): Какво ще прави, та да не пише така! Тѣй ще пише.

Министъръ С. Костурковъ: Азъ ще ви кажа, г. г. народни представители, само единъ примѣръ, а вие можете да проверите въ всички бюра и отдѣления на Дирекцията на желѣзницитѣ, за които е дума сега, дали е така.

Бюрото за икономическо възнаграждение азъ го заварихъ съ 16 души персоналъ, и бѣше останало назадъ въ работата си съ две години. Намалихъ персонала му на 9 души и днесъ това бюро е ажуръ. Сждете вие, дали има напредъкъ и редъ въ това бюро или нѣма! Давамъ ви тоя единиченъ примѣръ.

Г. г. народни представители! Съ въпроса за уволненията азъ свършихъ. Уволненията разбъркаха ли службитѣ, понизиха ли труда, понизиха ли работата, намалиха ли резултатитѣ отъ работата? Обратно: резултатитѣ сѣ много добри. Следователно, дѣлото, което съмъ извършилъ, е дѣло, което е палице, дало резултати. Това е споредъ даннитѣ, които се даватъ отъ службата.

Сега идвамъ на най-интересния въпросъ, който е интересно, толкова е и трагиченъ, но много причини — въпросътъ за рушветитѣ.

Г. г. народни представители! На Изтокъ, на дори и на Западъ въ нѣкой мѣста, рушветътъ е единъ фактъ. Никой отъ насъ н. може да твърди съ положителностъ, че въ 55—58-годишния ни свободенъ държавенъ животъ рушвети не е имало. Това никой не може да поддържа. Който иска да сяди добросъвестно, той, най-малкото, ще се усъдни и ще каже: „Не знамъ“. Но никога може би не е надаванъ такъвъ тревоженъ викъ срещу рушветитѣ, които сѣ вземали, както при сегашното управление на България! Това е фактъ. Никого не е говорено така много за рушвети по желѣзницитѣ; за рушвети по пошитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ не се говори, но се говори за рушвети по желѣзницитѣ; говори се, че е имало толкова много рушвети сега, както никогда другъ път. Това се писа въ „Желѣзничарска борба“, това се писа, взето отъ „Желѣзничарска борба“, и въ „Телеграфо-пощенско съзнание“; това се писа въ двата „Сговора“; това се писа въ „Свободна речъ“; това се писа въ в. „Народъ“; това се писа и въ в. „Миръ“, на два пъти.

Д. Нейковъ (с. д): И въ „Знаме“ се писа.

Министъръ С. Костурковъ: Въ „Знаме“ имаше само намекъ. Спомнямъ си много добре.

Д. Нейковъ (с. д): Стига.

Министъръ С. Костурковъ: Не желая да си кривя душата.

Д. Нейковъ (с. д): Сѣщай се, снахо!

Министъръ С. Костурковъ: Г. г. народни представители! Какъ се разви тоя шумъ, какъ стана тая работа? Кой сѣ фактитѣ, които се изнесоха въ печата и които сега се изнесоха тукъ отъ г. Чешмеджиевъ? — Това сѣ голѣмитѣ въпроси, на които трѣбва да си отговоримъ добросъвестно.

Въпросътъ за вземане на рушвети се яви късно. Шумътъ се вдигна, г. г. народни представители, едвамъ презъ юлий — августъ, най-късно презъ септември — октомври. А между това, още въ 1932 г. имаме два случая на вземане рушветъ. Първиятъ случай бѣше откритъ по поводъ писмото на г. д-ръ Бурилковъ, моятъ политически приятелъ.

Д. Ачковъ (нез): То не бѣше рушветъ, а бѣше въ полза на партията!

Министъръ С. Костурковъ: Две анкети се произведоха, и отъ двѣтѣ анкети резултатътъ бѣше този, че тамъ, кждето г. д-ръ Бурилковъ сочеше въ своето писмо да сѣ вземани нѣкакви рушвети, не можа нищо да се докаже. Обратно — разкри се, че тамъ, кждето г. д-ръ Бурилковъ не е подозиралъ, явилъ се единъ господинъ, който е искалъ пари, за да дойде тукъ, въ София, да ходатайствува да бѣде назначенъ нѣкой на служба. Тоя господинъ следъ това бѣше изключенъ. Той бѣше радикалъ, обаче бѣше позорно изгоненъ отъ партията. Това го знае г. д-ръ Бурилковъ, и всички го знаятъ.

Д. Ачковъ (нез): Издаде тайната!

Министъръ С. Костурковъ: Това, обаче, г-да, не стана достояние на обществото, защото не е въпросъ да се вдига само шумъ, а е въпросъ да преследваме рушветчинитѣ. Съ този случай на рушветъ се свърши, както ви казвамъ.

Три случая, г. г. народни представители, се сочатъ отъ пресата, най-напредъ отъ „Желѣзничарска борба“, следъ туй, взето отъ тамъ, въ „Телеграфо-пощенско съзнание“, а следъ туй и въ другата преса. Само три случая! И тия

три случая сѣ изнасяни постоянно, повтаряха се, навиваха се месеци на прѣстъ и се създаде съ тѣхъ шумъ, че Дирекцията на желѣзницитѣ е обрната въ мѣсто на рушвети и на рушветчин.

Ако това е истина, г. г. народни представители, азъ съмъ първиятъ, който ще тегля своето заключение, безъ да ми мигне окото, затуй защото азъ живѣхъ 67 години като честенъ човѣкъ въ тая хубава и страдална земя и нѣма да умра като безчестенъ. Това трѣбва и последниятъ глупецъ, който не ме познава, да го разбере; а който ме познава, той добре знае, на какво съмъ способенъ и на какво не. (Ржкоплѣскания отъ радикалитѣ)

Г. г. народни представители! Азъ съ радостъ мога да констатирамъ, че по мой адресъ нито единъ намекъ, нито една дума не бѣше казана никжде. За рушветчин, за телефончета — да, говорѣше се, пиеше се — по мой адресъ, за менъ нищо не се каза. Защото би било смѣшно и мизерно за ония, които ще говорятъ това, когато ще излѣзатъ вулгарно да лъжатъ. Азъ не направихъ гешефтъ презъ двѣтъ години на моето управление, презъ които упражнихъ 2½—3 милиарда и повече лева бюджетъ само на желѣзницитѣ.

Нѣкой отъ сепаретитѣ: Никой не говори по това.

Министъръ С. Костурковъ: . . . при тия многобройни търгове, при тия изкушения, та ще отида да се подлавамъ на мизерни гешефти и на стари години да се позоря. Азъ благодаря на всички, които не хвърлиха подозрение поне върху менъ.

Но сега ида на фактитѣ. Три, ето ги, три сѣ, г-да, фактитѣ, които сега ще ви изнеса и ще провѣрите, ако обичате, въ вѣстникитѣ, за да видите, че за нищо повече не се говори. Белязани факти. Не че тукъ или тамъ въ провинцията нѣма нѣкой шмекеръ, който е искалъ да вземе нѣкой левъ, да излѣже, но говоря за ония факти, които се изнесоха въ пресата. А за онова, което се напоми отъ г. Григоръ Чешмеджиевъ, че ставало съ в. „Радикалъ“, и за него ще говоря тукъ по-късно, нѣма да скрия.

Първиятъ случай, г. г. народни представители, който се изнесе въ печата, това е случаятъ съ Гавраилъ Цвѣтановъ. Гавраилъ Цвѣтановъ е уволненъ спиралъ при съкращенията по бюджета за 1933/1934 г. Гавраилъ Цвѣтановъ не е билъ повърнатъ, защото нѣмало мѣсто. Новъ човѣкъ нѣма назначенъ на негово мѣсто. Чака се откриване на мѣсто, за да бѣде назначенъ той, както мнозина чакатъ. Въ брой 37 на в. „Желѣзничарска борба“ е помѣстено писмо, писано отъ Гавраилъ Цвѣтановъ, въ факсимиле, съ разписка, дадена отъ Баръмовъ за броена сума отъ 3 хиляди лева.

Г. г. народни представители! Тоя Баръмовъ е неизвестенъ менъ човѣкъ. Тоя Баръмовъ, като влиятеленъ човѣкъ, искалъ пари отъ Гавраилъ Цвѣтановъ, да го назначи на служба. Гавраилъ Цвѣтановъ далъ сумата въ присѣтствието на Симеонъ Митевъ, но все пакъ служба не получилъ и до днесъ. Какво говори тоя фактъ? Говори, че тукъ службата въ министерството, респективно въ Дирекцията на желѣзницитѣ, нѣма нищо общо съ рушветчинта Крумъ Баръмовъ и че, ако Гавраилъ Цвѣтановъ е отишелъ по внушение на Митевъ или нѣкой другъ да си търси човѣкъ да му ходатайствува и да плаща пари за назначението си, за това службата и азъ не сме отговорни. Че малко ли мошеници има въ София и въ цяла България, та да може да държимъ отговорни министъра и директора и поддиректора или други нѣкои, г. г. народни представители? Може ли такова нѣщо? Какво излѣзе прочее отъ тая работа? Излѣзе това, че на г. Гавраилъ Цвѣтановъ, колчемъ се е явявалъ при началника на отделение за персонала, г. Емануилъ Димитровъ, отъ последния му е казвано въ присѣтствието на свидетели — и това ще се докаже по-нататъкъ, ще дойда следъ малко на това — казвано му е: „Докогато ти не дадешъ заявление до прокурора, за да се тегли подъ отговорностъ г. Баръмовъ, който ти е взелъ пари, до тогава ти служба нѣма да видишъ, защото министърътъ изрично ми е заповѣдалъ, когато съмъ му докладвалъ за такива случаи: на никого мѣсто нѣма да се даде, който не даде заявление до прокуратурата, че му е взетъ рушветъ“. Това е то. И до денъ днешенъ Гавраилъ Цвѣтановъ, който е пострадалъ отъ Крумъ Баръмовъ, не е далъ заявление до прокурора, да се тѣжи отъ Баръмова и, следователно, този Баръмовъ да отиде въ затвора.

И. Куртевъ (нац. л): И който взема, и който дава, отговаря.

Министър С. Костурков: Крумъ Баръмовъ се е хвалил, предъ тая своя жертва — защото има и други, сочатъ се три случая — че билъ близъкъ роднина на началника на отдѣлението за персонала, той е и главенъ секретаръ на министерството, г. Емануилъ Димитровъ, и че съ него лесно ще уреди работата. Между това началникътъ на отдѣлението за персонала, г. Емануилъ Димитровъ, заявява въ едно опровержение, което далъ и по тоя случай и по други случаи въ редакцията на в. „Желѣзничарска борба“, че нѣма никакво родство и никакво приятелство съ Крумъ Баръмовъ, че познавалъ Крумъ Баръмовъ само когато сѣмниятъ билъ информаторъ въ една популярна банка тукъ, въ София, като самъ г. Емануилъ Димитровъ въ онова време билъ председателъ на управителния съветъ на тая банка, и понеже видѣлъ, каква стока е билъ Крумъ Баръмовъ, поискалъ уволнението му отъ банката, и тогава Крумъ Баръмовъ билъ уволненъ. Нищо повече общо нѣмалъ съ него. А г. Емануилъ Димитровъ е известенъ на много свѣтъ като безукоризнено честенъ човѣкъ. Той, прочее, е обвиненъ въ рушветовземане, защото Крумъ Баръмовъ казалъ: „Часть ще вземе Емануилъ Димитровъ, часть ще взема азъ“ и т. н. Г. Емануилъ Димитровъ е далъ въ сѣдъ редакцията на в. „Желѣзничарска борба“ и редакциитъ на други вестници, които сж напечатали тая клевета срещу него, и когато дойде времето, сѣдътъ ще си каже думата. Шомъ ще се явятъ и свидетелитъ, които сж при-сѣствували, когато на г. Гавраилъ Цвѣтановъ е казано: „Дай заявление до прокурора, за да поставишъ на мѣстото рушветовземача. Тогава ще ти се намѣри мѣсто; докато не направишъ това, за тебе нѣма мѣсто въ Дирекцията на желѣзницитъ“.

Втори случай е съ г. Симеонъ Митевъ. Той сжщо така е спирачъ, уволненъ, поради съкращение въ бюджета за сжщата 1933/1934 г., и иска връщане. Той сжщо намира Крумъ Баръмова, който му искалъ пари. Разиграва се сжщата комедия съ главния секретаръ на министерството, който е и началникъ на отдѣлението за персонала Следователно, и тукъ Крумъ Баръмовъ е главното действащо лице, и досега пострадалитъ лица сж две.

Но има и трето пострадало лице — Петъръ Зѣмчевъ, уволненъ мажеврнстъ отъ гара София. Въ бр. 40 на в. „Желѣзничарска борба“ е помѣстена статия съ извлѣчение отъ едно писмо на Петъръ Зѣмчевъ, въ което той казва, че поискалъ посрѣдничеството на радикали, за да бжде повърнатъ на служба, и за него се застъпили д-ръ Христо Поповъ, Симеонъ Станевъ, Наследниковъ и други, но, въ-прѣки туй, не му била дадена служба. Тогава той поискалъ да се добере до нѣкое лице, което наистина ще му помогне, и се отнесълъ до търговеца Владимиръ Димитровъ, отъ София, ул. „Дринъ“ 3. Чрезъ него се добралъ до нѣкой си Викенти Стояновъ, отъ с. Драгичево, радикалъ отъ тамошната организация. Тоя г. Викенти Стояновъ ходилъ при г. Емануилъ Димитровъ, ходилъ и при моя синъ, и работата е нагласена и разказана толкова смѣшно, толкова глупаво, невѣроятна сама по себе си, че, вѣрвайте, мене ме е срамъ да я чета, както е изложена въ самото писмо. Сжщиятъ г. Викенти Стояновъ, още преди да се разкрие тая работа, е изключенъ отъ организацията. И той си е намѣрилъ наказанието отъ партията. Началникътъ на отдѣлението за персонала, г. Емануилъ Димитровъ, въ приѣстствието пакъ на свидетели, е заявилъ нѣколкократно на Петъръ Зѣмчевъ: „Ще дадете оплакване до прокурора противъ този г. Викенти Стояновъ, който ви е искалъ пари и ви взелъ рушветъ, и когато направите това, ще се погрижа да Ви се даде мѣсто. Дотогава мѣсто за Васъ нѣма“.

Г. г. народни представители! Това сж тритъ случай, които се изнесоха въ печата, за които се гърмъ съ месеци, които се навиваха по разенъ начинъ, които съ разни думи и изрази се въртѣха и усукваха. Това е то всичкото, което създаде дѣданията — три случая. Азъ ви посочихъ имената. Посочете ми по вестницитъ едно ново име за рушветъ около Дирекцията на желѣзницитъ тукъ — за тукъ приказвамъ сега. Нѣма да намѣрите, г-да — не. Това сж сведения пакъ официални.

Сега, позволете ми да се спра по съ нѣколко думи на два-три мѣнички въпроси, които се изнесоха тукъ отъ питача г. Григоръ Чешмеджиевъ и на които азъ не мога да не отговоря.

Първо, г. Григоръ Чешмеджиевъ тържествено заяви: „Цѣлата работа, която ние виждаме да се разиграва по рушветитъ, по абонаментитъ и т. н., е уредена по особенъ планъ, за да бжде ограбвано желѣзничарството!“

Г. Чешмеджиевъ (с. д): Изнудвано, казахъ.

Министър С. Костурковъ: Изнудвано и ограбвано казахте. Има стенограми, може да се провери.

Г. Чешмеджиевъ (с. д): И изнудвано, и ограбвано, и тероризирано.

Министър С. Костурковъ: Ха така. Значи, не съмъ казалъ нѣщо невѣрно; казалъ съмъ истината.

Г. г. народни представители! За да видите, че бомбастичнитъ фрази и думи на г. Григоръ Чешмеджиевъ не струватъ единъ счупенъ мангъръ, ще ви съобща броя на абонагитъ на в. „Радикалъ“ до тая вечеръ. Шомъ се каза, че за абонати сж насилвани турци, българи, какви не щешъ, ние трѣбваше да имаме грамаденъ брой абонати и то непременно предплатили, защото, както се каза, съ насилне, съ изнудване, съ принуда ставало всичко това. Коя е цифрата, г-да? Който отъ васъ отиде утре въ редакцията и администрацията на в. „Радикалъ“, за да направи справка, ще види следнитъ данни. Абонати на в. „Радикалъ“ 4.300 души.

Д. Ачковъ (нез): Сега, а не преди да вземете Министерството на желѣзницитъ.

Министър С. Костурковъ: Вие ще намѣрите колко сж били абонагитъ преди псемане на министерството отъ насъ, за да не приказвате така на аба, напраздно.

Д. Ачковъ (нез): Вие кажете сега.

Председателстващъ С. Даскаловъ: (Звъни) Моля Ви се.

Министър С. Костурковъ: Направете си справката.

Д. Ачковъ (нез): Ние вѣрваме, г. министре. Кажете Вие сега. (Къмъ мнозинството) Понеже г. министърътъ ни освѣтлява за състоянието на партийния му вестникъ, то, за да бжде пълно това изяснение, питамъ г. министра: преди да стане министъръ на желѣзницитъ, в. „Радикалъ“ колко абонати имаше?

Министър С. Костурковъ: Между 2.500 и 3.000.

Д. Ачковъ (нез): Не между, а точно колко.

Министър С. Костурковъ: Не мога точно да помня.

Д. Ачковъ (нез): Значи, удвоени сж, значи министерството има влияние. Напълно съмъ съгласенъ!

Председателстващъ С. Даскаловъ: (Звъни) Моля Ви се.

Министър С. Костурковъ: Г. г. народни представители! Между това, Радикалната партия брой 43.000 члена.

Д. Ачковъ (нез): Сега ли?

Министър С. Костурковъ: Да. — Питамъ азъ сега: при 43.000 членове на партията, да имате 4.300 абонати, г-да, на партийния вестникъ, кжде е изнудването на партийнитъ членове, преди всичко, да получаватъ вестника? А пъкъ се питамъ още: кжде е изнудването на служителитъ, които не сж партийни хора, да получаватъ вестника? За Бога, малко справедливостъ и човѣщина трѣбва да има въ прещенката на фактитъ! Да се говори противното, това значи да сме загубили всѣкакъвъ срамъ. Гова сж даннитъ Проверете и ще се убедите, че това е истината. Какъ може тогава тукъ съ апломбъ да се говори: „Вие обирате желѣзничаритъ и телеграфо-пощенцитъ чрезъ в. „Радикалъ“; вие ги изнудвате, вие ги насилвате“ и т. н.! Какъ може да се говори това? Това може да се говори не отъ сериозенъ човѣкъ, който търси да намѣри истината, а отъ човѣкъ, който търси заблудата, за да клевети.

Г. Чешмеджиевъ (с. д): Това значи още по-лошо — че абонаменти се събиратъ, а вестници не имъ се пращатъ. Асжъ защо е вестникъ на единъ турчинъ, какво ще чете той!

Министър С. Костурковъ: Ето ви сега, г-да!

Г. Чешмеджиевъ (с. д): Азъ Ви четохъ данни.

Председателстващъ С. Даскаловъ: (Звъни)

Министъръ С. Костурковъ: Ето ви сега, г-да, ново извъртане. Вие ми приказвате, че се събират пари за абонаменти, а не се праща вестникътъ. Азъ Ви каия, ако сте що-годе честенъ човѣкъ, идете утре въ администрацията на вестника и провѣрете тия работи. Тамъ е всичко налице, тамъ нѣма нищо скрито. Туй не е друга партия — да не говоря много приказки! (Оживление)

Д. Нейковъ (с. д): Това не е Радикалната партия!

Министъръ С. Костурковъ: Вие ще видите касовата книга на вестника, касовата книга на партията. Това е една обществено-политическа организация, която никога нищо не е крила, и днесъ нищо не крие, на която всичко е налице и всѣки е свободенъ да отиде и види. Ние никога не сме крили състоянието на партията си. И затова ние сме подценявани често пѣти, защото сме казвали истината. Ние не сме надували нито броя на членоветъ си, нито приходитъ на партията си, нито броя на абонаментитъ на вестника си. Ние казваме: това имаме, това сме, повече не сме.

Г. г. народни представители! Мсето заключение. Видѣхте какви сѣ даннитъ, които ви изнесохъ, по питането на г. Григоръ Чешмеджиевъ — данни неоспорими. Тия данни говорятъ, опровергаватъ всичко онова, което г. Григоръ Чешмеджиевъ излѣзе тукъ да ни говори.

Но тогава азъ се питамъ: нима г. Григоръ Чешмеджиевъ не е ималъ никаква целъ, която е била преследвана съ това питане? Нима ония, които дадоха вѣкъ и сѣ месеци писаха за обира на чиновницитъ по пошитъ, телеграфитъ и телефонитъ особено по желѣзницитъ, не сѣ имали да постигатъ специална целъ, не сѣ имали да разрешаватъ специална задача поставена? Да, имали сѣ. Коя е тази целъ? Целта, г. г. народни представители, я чухте отъ г. Григоръ Чешмеджиевъ. Той си разкри картитъ: ето, казва една партия, която дойде да обира, да изнудва, да насилва и т. н. Да, това е неговата целъ, това е целта и на всички ония, които въ продължение на нѣколко месеца надаваха вѣкъ въ нашата преса и които заблудиха много свѣтли умове и честни свѣсти. Азъ не излѣзохъ въ пресата. Казахъ ви защо: не е въ моя обичай да се разправамъ. Азъ чакахъ да докажатъ дѣлата, даннитъ Колѣмъ пѣти началникътъ на отдѣленieto за персонала се опитва да дава опровержения, нито единъ пѣтъ не имъ се даде мѣсто въ надлежния вестникъ, който е печатилъ тая или оная инсинуация и клевета. Само в. „Радикалъ“ дава опроверженията, никой другъ. Каточели тукъ има нѣкакво мълчаливо съглашение между тъмнитъ политически сили въ тази земя!

Д. Нейковъ (с. д): Срещу свѣтлата радикалска сила!

Министъръ С. Костурковъ: Ето го — гузенъ негоненъ бѣга.

Д. Нейковъ (с. д): Желѣзничари, телеграфисти и пощенци съ такова минало — тъмна сила, а радикалитъ — свѣтла сила! Какъ не Ви е срамъ да приказвате така!

Председателствуващъ С. Даскаловъ: (Звъни) Моля Ви се!

Министъръ С. Костурковъ: За личности тукъ нѣма да приказваме — какво съмъ азъ и какво сте Вие. Обществото знае много добре, то цени. То цени, и затуй не хвърля нито сѣнка отъ подозрение върху моята личностъ.

Д. Нейковъ (с. д): То се вижда.

Министъръ С. Костурковъ: И Вие сами признавате това. Одеве го признахте.

Г. г. народни представители! Въ България презъ течение на 26-28 години Радикалната партия успѣ да си създаде име на партия идейна и на партия състояща се отъ честни люде. Това е безспорно. Но това не дава мира на всички гузни свѣсти, какъ така една партия въ България, и втора, и трета партия, да се ползуватъ съ хубаво име като честни партии, а тѣхъ да ги принизяватъ; това не може; трѣбва да бѣде покрусено всичко, което има име на почтено въ тази земя, като сторонникъ въ политическитъ борби, за да се изравнимъ всички, да знае народътъ — тъй, както нѣкога се казваше — че всички сме отъ единъ долъ дрѣнки, сир., нѣма разлика между партия и партия, между лице и лице. А това не е истина. Може смѣло единъ честенъ политикъ и гражданинъ на България да градира политическитъ партии въ България по тѣхното реноме на почтеностъ.

В. Коевски (нац. л. П): Не е вѣрно.

Министъръ С. Костурковъ: Какъ, що, то е другъ въпросъ.

В. Коевски (нац. л. П): Непочтени партии нѣма. Непочтени хора има.

Министъръ С. Костурковъ: Мене ми е думата за управлението, което сѣ дали разнитъ партии на България. По това цени свѣтътъ една партия, доколко е достойна за почтено управление и доколко не. А пѣкъ що се отнася до лицата, то е на втори редъ работа. Добри и лоши хора има въ всички партии, обаче процентътъ на добритъ и лошитъ не е еднакъвъ въ всички партии. Тамъ е разликата.

В. Коевски (нац. л. П): Какъ ги теглите? Съ кантаръ ли?

Министъръ С. Костурковъ: И така, господата, на които Радикалната партия бѣше и продължава и днесъ да бѣде като трѣнъ въ очитъ, поискаха да разиграятъ единъ фарсъ, краятъ на който се вижда — разоблачението на който азъ направихъ тукъ съ документи и сѣ данни. Тѣ поискаха да съборятъ името на тая партия и да я приравнятъ и нея къмъ ония, които въ близкото или далечното минало иматъ своитъ пороци. Право или криво е оценило обществото, това не е моя работа, г-да, то не влиза въ моята тема, въ моята задача. Азъ не дойдохъ тукъ сега да преценявамъ партиитъ. Азъ дойдохъ да дамъ едно тълкувание на оня походъ, който отъ нѣколко месеци е повдигнатъ срещу Радикалната партия. Г. Чешмеджиевъ чрезъ развиването на своето питане говори, че Радикалната партия се е обърнала, едва ли не, въ едно мошеническо сдружение, което изнудва, което граби, което краде служители на държавата. Е, г-да, по-позорно нѣщо отъ такава една виходка азъ не мога да допустна, че може да има. Да кажете истината, че еди-кой-си е мошеникъ, да го докажете, ще ви стисна ржката. Нека преследваме всички лоши хора въ България, а още повече политически или други мошеници. Но когато вие отъ три известни случаи, които въ нищо лошо не уличаватъ нито управлението, нито партията, правите заключение за дѣлото на цѣло управление, за дѣлото на цѣла партия, съгласете се, че не само не правите едно заключение логично, едно заключение почтено и разумно, но правите едно заключение съ специална целъ да укорите, да принизите тая партия, която ви е толкова неприятна, и да снемете, да заличите отъ нейното чело ореола, съ който тя се е ползувала като партия отъ почтени хора.

Азъ и тукъ ще отворя една скоба и ще кажа: не всичко у насъ е въ редъ; и ние имаме хора, които мърдатъ. Но този отъ тѣхъ, който е уловенъ, той е намѣрилъ мѣстото си; и този, който тепърва ще бѣде уловенъ, да знаете, че ще намѣри мѣстото си вънъ отъ редоветъ на партията; ако заслужава да бѣде пратенъ при прокурора, и това ще бѣде направено.

Д. Ачковъ (нез): Диктатура!

Министъръ С. Костурковъ: Нѣма тукъ диктатура на едно лице, има диктатура на партия. Партията е длъжна да пази своята честъ, . . .

Д. Ачковъ (нез): Прави Ви честъ туй!

Министъръ С. Костурковъ: . . . и да я пази така, както сѣ длъжни да пазятъ честта си лицата, които сѣ оклеветени. Въ случая сѣ оклеветени двама: Димитровъ и моятъ синъ, който не е способенъ за нищо лошо — това го знае маса свѣтъ, който го познава. Да го клеветятъ, че той е рушветчия — това е по-долу отъ всѣкаква мръсотия, г-да, това е да посѣгашъ безогледно на честта на млади хора, които сѣ неспособни за престѣпление, и да ги правишъ престѣпници! За клеветитъ по адресъ на тия двама души ще си каже думата съдѣтъ, и тогава ще видите, кой е правъ и кой кривъ. А сега, даннитъ ви показаха, истина ли е, и може ли да бѣде истина това, което се клокотства и за което ще бѣдатъ държани отговорни ония, които сѣ му дали мѣсто и които сѣ го писали.

Г. г. народни представители! Азъ свършвамъ, като ви благодаря, че ме изслушахте. Макаръ че не можахъ да ви дамъ всички данни и обяснения, които сѣ тукъ, въ моята папка, азъ смѣтамъ, че и казаното е достатъчно, за да видите, къде е истината — има ли разрушение морално въ Дирекцията на желѣзницитъ и въ Дирекцията на пошитъ, телеграфитъ и телефонитъ, има ли намаление на резултата

от труда на ония хора, които служат по тия две дирекции. Данните са ясни, данните са категорични! Повече няма какво да ви кажа, защото не желая с думи да ви убеждавам. Аз ви дадох данните, а вие сами си правите заключението, като честни хора, като честни и добри представители на нашия народ. (Ръжкоплъскания от някои от мнозинството)

Председателстващ С. Даскалов: Има думата народният представител г. Григорий Чешмеджиев, за да каже въ 5 минути доволен ли е от отговора на г. министра или не.

Г. Чешмеджиев (с. д): Г. г. народни представители! Дължен съм да кажа че въ два случая съм съгласен с г. министър Костурков. Тези два пункта са следните. Въпреки всички тези работи, за които аз говоря и за които обществото знае, все пак въ тези две ведомства — Дирекцията на железниците, и специално работилниците и депата, и Дирекцията на пощите, телеграфите и телефоните — не е могло нито да се корумпира персоналет, нито да се поколебае службата. Защото има известни чисто технически работи, където, колкото и да се мажмъ да вземем отдолу с всичкото наше злобно и проклето партизанство, все пак не можем да разрушим всичко, освен ако речемъ да турим динамит.

В Дирекцията на пощите, телеграфите и телефоните, гдето стана плачевният инцидент не, а злодеянието — убийството на директора — мислите ли, че то подейства, за да се спрат престъпните ржце на партизанството? Но днес вие прибъгвате да унижите висшия си персонал, измъквате единъ Иванъ Капаровъ, който, предупреждавамъ, ще разруши и това ведомство. Вие го направихте директоръ.

П. Денев (р): Много грубо казано!

Г. Чешмеджиев (с. д): Аз бихъ желалъ животът да ме опровергае, но той ще ме опровергае само тогава, когато на тая маса (Сочи министерската маса) за това ведомство мисли не само г. министър Костурковъ, а всичките министри. Само тогава ще бѣла опроверганъ.

Г. г. народни представители! Г. министърътъ чете тукъ данни за прогреса въ депата, въ техническите секции и въ работилниците. Да, ще чете, защото отъ редина години насамъ, поради техниката, която е въведена тамъ, машината държи въ подчинение персонала, и тамъ вие не можете да пратите кого да е, защото ще остане безъ ржце, безъ глава и безъ умъ, както са останали безъ умъ партиите въ страната ни. Тамъ има една машина, която е по-умна отъ всички насъ. (Оживление всрѣдъ мнозинството)

Министър-председател Н. Мушанов: Тогава, да има една машина и за Парламента!

Г. Чешмеджиев (с. д): Азъ гледахъ онзи день, какъ машината е излъзла по-умна отъ хората и тя ги командувала! Тази машина те кара да си отваряшъ очите! Тамъ не можешъ да пратишъ на работа единъ партизанинъ отъ улилата.

Г. г. народни представители! При все това, даже и въ тая работилница, въ която има 1580 души персоналъ, г. министър Костурковъ е успѣлъ да въведи 26 души и то безъ да знае началникътъ на работилницата, защо са уволнени тия хора.

Н. Пъдаревъ (д. ст. Ц): Най-сѣщественото!

Г. Чешмеджиев (с. д): Онзи день бѣхме въ Софийската работилница. Колко души са уволнени отъ техническата секция и колко отъ депото — тамъ провѣрка не сме правили. Допущамъ, обаче, че тамъ не е могло да се отиде до оння размѣри, до които се е отишло дотъга. А въ Софийската работилница само 26 души са уволнени неправилно — тѣ са единъ нищоженъ процентъ въ сравнение съ общия процентъ на уволненията, който стига 28. Ако приложимъ тоя процентъ на уволненията и къмъ Софийската работилница, трѣбваше че 26, а 520 души да уволните. Схващате ли г. Костурковъ, схваща ли и Народното събрание? Тамъ, където техниката ще Ви спъне, г. Костурковъ, въ Вашите партизански уволнения, тамъ вие не можете да проявите партизанлъка си, а тамъ, дето тая техника не е тъй необходима, тамъ — процентътъ на уволненията стига дори до 38.

Г. г. народни представители! Какво обяснение даде г. Костурковъ за телефоните и „телефончетата“? — Какви случаи, казва, има? Сега чета въ Ляпчевия „Сговоръ“ из-

несено онова писмо, което, казахъ ви, съмъ получилъ и азъ Ляпчевиятъ „Сговоръ“ го е публикувалъ цѣлото. Това е четвърти случай. Ще се яви и петъ, и шести, и седми. Има ли контролъ въ Вашето ведомство, г. министре?

Първиятъ викъ, който се надале за изнудване на служащи, безспорно, дойде отъ вашата партийна срѣла. И азъ не може да бѣде друго — хора знаятъ тия случаи. Поради завистъ, обикновено, че този вземъ, а този не вземъ, по силата на законите на великата Немезида, се изнасятъ престъпниците на пиятата. Но, струва ми се, че г. Бурилковото писмо, което се залови преди година и половина-две първо обърна вниманието на обществото, че не само въ Дания имало много гнило, но и въ Дирекцията на железниците и на пощите, които се управляватъ отъ девствените Радикална партия. И какво става, г. г. народни представители? Може ли да има съмнение върху това, че ведомствата се разколебаватъ, когато г. Костурковъ много остроумно замѣлча, не упомена нищо за своя частенъ секретаръ Стоиловъ — уволненъ ли е той или е още на служба? Какъ можете досега още да го търпите, когато той още въ 1931 година е написалъ това, че кажа азъ, престѣпно, подло, унижително обидно за държавата, писмо до г. секционния инженеръ на първа секция? Той, частниятъ секретаръ на министра, пише до тоя инженеръ и подчинява тоя инженеръ и цѣлия другъ технически персоналъ на нѣкой си Христо Йовковъ, който билъ бакалинъ въ Ихтиманъ! Че къде се намираме ние, г. министре! Убеденъ съмъ, никъде по земното кълбо такава мизерия не може да стане — да подчинятъ инженери, техническа властъ на нѣкой си Христо Йовковъ, на едно неотговорно лице! И тая заповѣлъ да бѣде Ваша, чрезъ Вашия частенъ секретаръ, и вие да търпите тоя секретаръ още на служба! Ами че само това да бѣше, то е повече, отколкото трѣбва основание за едно сериозно питане, което да засрами единъ министър, който има даже тая дързост, която има г. Костурковъ. Само голякъ фактъ е достатъченъ. А ние имаме още толкова много други факти! Истината е, че абонатите на вашия вестникъ не са толкова колкото са квитанциите, които са издадени на разни турци, надничари и пр. Ами тия хора асѣл нѣматъ намѣрение никога да получаватъ вашия вестникъ. Както ви казахъ, тѣ са разни турци, защо ще имъ прашате вестника? Важно е да се събере тоя абонаментъ, който сигурно е останалъ въ Русе. Не е дошелъ до вашата редакция, и, безспорно е, че тия турци не получаватъ вестника. Асѣл и целта не е да имъ се праша вестникътъ, а да се събератъ пари. И тъй е самното! Нима това не го чувства г. министър Костурковъ?

Вие, г. Костурковъ, не засегнахте и въпроса за 9-ти души отъ висшия ви партиенъ съветъ, които сте наговорили да контролиратъ службите по железниците — хора, които нѣматъ понятие отъ тия служби, които порано не са поминавали нито въ пощите, нито въ железниците. Това вие не ни обяснихте.

Вие направихте едно чудно признание за г. Календеровъ. Щѣхъ да Ви оправдая г. министре, ако му бѣше издали единъ билетъ, за да пътува отъ София до Бургасъ.

Д. Влаховъ (з): Г. председателю! Той развива ново питане.

Г. Чешмеджиев (с. д): Позволява се на професори, на писатели да пътуватъ по железниците, може да позволите и на г. Календеровъ. Но онова, което е престѣпното, то е, че вие го снабдявате съ карта № 227, противно на всички правилници, наредби и на закона.

Д. Влаховъ (з): Той повтаря питането си.

Г. Чешмеджиев (с. д): Не повтарямъ, а искамъ да обясня, защо съмъ недоволенъ отъ отговора на г. министра. Ето защо, г. г. народни представители, азъ не мога да бѣда доволенъ отъ обясненията, които даде г. министър Костурковъ...

Д. Влаховъ (з): Известно ни е, че няма да сте доволни.

Г. Чешмеджиев (с. д): ... и обръщамъ моето питане въ интерпелация, като къмъ питането, което е депозирано, искамъ да се приложатъ брошурата и изложенията на железничарите, като утре ще направя и една добавка.

Ще моля г. министър-председателя да се съгласи день по-скоро да се постави на дневенъ редъ тая моя интерпелация, за да може не само азъ, но всички групи да се изкажатъ, защото туй, което става въ Дирекцията на железниците и на пощите, твърде много воня, за да може да го търпите и вие.

Председателстващ С. Даскалов: Г. г. народни представители! Преди да пристъпим към точка втора от дневния ред, дължа да ви съобща, че от Министерството на финансите, Дирекция на държавните и на гарантераните от държавата дългове, е постъпил законопроект за одобряване спогодбите, сключени с комитетите на носителите на облигации от българските държавни заеми 6% 1892, 5% 1896, 5% 1902, 5% 1904, 4½% 1907 и 4½% 1909 г. от 10 и 16 октомври 1933 г. и писмото от 30 октомври същата година на Лондонския комитет по българските държавни заеми 7% 1926 и 7½% 1928 г. (Вж. прил. Т. I, № 10)

Второ. Постъпило е законодателно предложение, с вносител народният представител г. Аврамъ Аврамовъ, подписано от 58 народни представители, за отпускане еднократна държавна помощ на болболния народен представител Мишо Ганчевъ. (Вж. прил. Т. I, № 11)

Тия два законопроекта ще се отпечатат, ще се раздадат на г. г. народните представители и ще се поставят на дневен ред за разглеждане от Камарата.

Минаваме към точка втора от дневния ред — **второ четене законопроекта за извънбюджетен (свръхсметен) кредит по бюджета на държавата за 1933/1934 финансова година на сума 337.854.000 л.**

Моля докладчика г. д-р Бешковъ да докладва законопроекта.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Г. председателю! Въ комисията се направиха измѣнения въ този законопроект и тѣ трѣба да се съобщят на г. г. народните представители.

Министъръ С. Стефановъ: Г. Пждаревъ! Вие не внимавате какво се докладва. Вие искате да направите забележка по втория законопроект. По този нѣма никакво измѣнение.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Да, имамъ грѣшка.

Докладчикъ д-ръ И. Бешковъ (з): Г. Пждаревъ! Въ бюджетарната комисия не се направиха по този законопроект никакви поправки, с изключение поправянето на една печатна грѣшка.

Г. г. народни представители! Въ бюджетарната комисия не сж станали никакви поправки по този законопроект, с изключение на една печатна грѣшка въ чл. 1, § 8, която е съобщена при първото четене на законопроекта, а именно: цифрата 25.932.000 л. става 23.932.000 л. (Чете)

„ЗАКОНЪ“

за извънбюджетен (свръхсметен) кредит по бюджета на държавата за 1933/1934 финансова година на сума 337.854.000 л.“

Председателстващ С. Даскалов: Които приемат заглавието на законопроекта, както се докладва от г. докладчика, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчикъ д-ръ И. Бешковъ (з): (Чете)

„Чл. 1. Разрешава се на министра на финансите извънбюджетен (свръхсметен) кредит на сума 337.854.000 л., съ който да се усилят кредитите по бюджета на държавните дългове за 1933/1934 финансова година по следните параграфи:

1. Погашение по 7% държ. заемъ 1926 г.	12.811.000 л.
2. Погашение по 7½% държ. заемъ 1928 г.	8.468.000 „
2а. (Новъ) Погашение по дълга къмъ Дисконто-Гезелшафтъ, Берлинъ	19.295.000 „
6. Лихва по 6% държ. заемъ 1892 г.	3.943.000 „
7. Лихва по 5% държ. заемъ 1902 г.	48.792.000 „
8. Лихва по 5% държ. заемъ 1904 г.	23.932.000 „
9. Лихва по 4½% държ. заемъ 1907 г.	53.628.000 „
10. Лихва по 4½% държ. заемъ 1909 г.	31.886.000 „
11. Лихва по 6½% държ. заемъ 1923 г. (Ено)	8.686.000 „
12. Лихва по 7% държ. заемъ 1926 г.	43.524.000 „
13. Лихва по 7½% държ. заемъ 1928 г.	75.924.000 „
14. Лихва по дълга къмъ Дисконто-Гезелшафтъ, Берлинъ	6.965.000 л.“

Председателстващ С. Даскалов: Които приемат чл. 1, както се докладва от г. докладчика, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчикъ д-ръ И. Бешковъ (з): (Чете)

„Чл. 2. Разходитъ по тая извънбюджетен (свръхсметен) кредит да се покриватъ съ произведението на съ-

кровищните бонове, издадени и които ще се издадатъ срещу получените суми отъ откритата при Българската народна банка сѣтка подъ наименование „Комисаръ на Обществото на народите въ България — нетрансфериран суми по службата на българските държавни външни дългове“. Приходътъ отъ тия бонове да се внесе по редовния бюджетъ на държавата за 1933/1934 финансова година“.

Председателстващ С. Даскалов: Които приематъ чл. 2, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събраниято приема.

Пристъпваме къмъ точка трета отъ дневния ред — **второ четене законопроекта за извънбюджетен (свръхсметен) кредитъ отъ 200.000.000 л. за изплащане на останалите неизплатени разходи по бюджета за 1932/1933 финансова година.**

Има думата народниятъ представител г. Никола Пждаревъ.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Г. г. народни представители! Азъ сѣтамъ, че и г. министърътъ би трѣвало да се съгласи, този законопроектъ да бѣде разгледанъ на второ четене, следъ като се съобщятъ на г. г. народните представители новите измѣнения, които станаха въ него. Принциплътъ наистина не е измѣненъ, но редакциите сж промѣнени и Народното сѣбрание би трѣвало да ги знае предварително, за да може да мине законопроектътъ по начинъ, да не се съжалява, че се е бързало и че не се е процедирало правилно.

Председателстващ С. Даскалов: Има думата г. докладчикътъ.

Докладчикъ д-ръ И. Бешковъ (з): Г. г. народни представители! Искането на г. Пждаревъ не е основателно, защото поправките, които сж станали въ законопроекта въ бюджетарната комисия, сж само редакционни поправки, поправки отъ формално естество, като сжщността съвсемъ не е засегната. Г. Пждаревъ бѣше днесъ въ бюджетарната комисия. И азъ ви увѣрявамъ, г. г. народни представители, че ако прочетете стария и новия текстове, вие ще видите, че се касае само до измѣнение наименованието на съкровищните свидетелства. Спорѣще се да се наричатъ ли бонове, облигации или свидетелства, обаче сжщността не е измѣнена.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Има измѣнения. Азъ зная измѣненията.

Докладчикъ д-ръ И. Бешковъ (з): Азъ не Ви отричамъ познаването на въпроситъ, не азъ сѣтамъ, че ще трѣбва да се задоволите отъ моите обяснения.

Председателстващ С. Даскалов: Има думата г. министъръ Стефановъ.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Кѣмъ обясненията, които се дадоха, ще добавя само, че г. Пждаревъ присѣтствува въ комисията и знае, че измѣненията сж само формални. Стана само навсѣкжде заличаване на думата „облигация“, като се замѣни съ думата „свидетелство“. Абсолютно никакво измѣнение по сжщество не се направи. Комисията се съгласи единодушно на това и прие законопроектътъ да се гледа днесъ на второ четене. Г. Пждаревъ въ комисията не направи бележки.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Членоветъ на комисията знаятъ измѣненията, но трѣбва да ги знае и Народното сѣбрание.

Докладчикъ д-ръ И. Бешковъ: Ще докладвамъ законопроекта. (Чете)

ЗАКОНЪ*)

за извънбюджетен (свръхсметен) кредитъ отъ 200.000.000 л., за изплащане на останалите неизплатени разходи по бюджета за 1932/1933 финансова година“.

Председателстващ С. Даскалов: Които приематъ заглавието на законопроекта, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчикъ д-ръ И. Бешковъ (з): Бюджетарната комисия прие чл. 1 безъ измѣнение. (Чете)

„Чл. 1. Разрешава се на министра на финансите извънбюджетен (свръхсметен) кредитъ отъ 200.000.000 л., за

*) За текста на законопроекта, приетъ на първо четене, вж. прил. Т. I, № 6.

*) За текста на законопроекта, приетъ на първо четене, вж. прил. Т. I, № 7.

изплащане на останалите неизплатени по бюджета за 1932/1933 ф. г. частни задължения на държавата за вещевени разходи, като се изключват от тоя закон задълженията на държавните учреждения към други такива, задължения за лични парични възнаграждения към бивши и настоящи държавни служители, както и задълженията към Българската народна банка, Българската земеделска банка и Българската централна кооперативна банка, към мина „Перник“, Дирекцията на храноизноса и общините.“

Председателстващ С. Даскалов: Които приемат чл. 1, както се докладва от г. докладчика, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Н. Пъдарев (д. сг. Ц): Г. председателю! Азъ Ви моля да констатира колко души народни представители ще знаят, че законопроекът е минал въ тази редакция, която сега се чете. Няма тукъ 30 души народни представители, а това е изменение на закон! (Възгласения отъ мнозинството)

Докладчикъ д-ръ И. Бешковъ (з): Г. г. народни представители! Чл. 2 биде измененъ въ бюджетарната комисия и добива следната редакция: (Чете)

„Чл. 2. Разходитъ по настоящия извънбюджетенъ (свърхсметенъ) кредитъ да се покриватъ отъ 6% съкровищни свидетелства отъ 1933 г. и съ икономитъ на редовния бюджетъ на държавата за 1933/1934 финансова година и следващитъ три бюджетни години.“

Разходитъ, изплащани по тоя кредитъ за задължения по бюджета на Главната дирекция на железницитъ и пристанищата, да се покриватъ отъ икономитъ по бюджета на железницитъ и пристанищата за 1933/1934 финансова година и следващитъ три бюджетни години.“

Председателстващ С. Даскалов: Които приемат чл. 2, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ И. Бешковъ (з): Чл. 3 се измени отъ комисията и доби следната редакция: (Чете)

„Чл. 3. Срещу платежнитъ заповѣди, издадени по бюджета за 1932/1933 финансова година и неосребрени до 30 юний 1933 г., както и за разходитъ презъ същата година, за които не сж били издадени платежни заповѣди до 30 юний 1933 г., министерствата и дирекциитъ ще издадатъ платежни заповѣди по настоящия извънбюджетенъ (свърхсметенъ) кредитъ, платими въ съкровищни свидетелства на притежателя и въ брой.“

Разпределението на необходимитъ кредити по министерства и дирекции да стане отъ Министерския съветъ по докладъ на министра на финанситъ. Така издаденитъ платежни заповѣди, следъ визирането имъ отъ Върховната сметна палата, се изпращатъ на Дирекцията на държавнитъ дългове за издаване по тѣхъ на съответнитъ съкровищни свидетелства.

Задълженията къмъ всѣки първоначаленъ кредиторъ, включително прехвърленитъ на други лица негови вземания отъ държавата, възлизащи общо до 10.000 л. включително, се изплащатъ въ брой. Задълженията надъ 10.000 л. се изплащатъ 40% въ брой, а остатъкътъ отъ 60% въ съкровищни свидетелства.“

Председателстващ С. Даскалов: Които приемат чл. 3, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ И. Бешковъ (з): Чл. 4 се измени отъ комисията и доби следната редакция: (Чете)

„Чл. 4. Съкровищнитъ свидетелства се състоятъ отъ отръзки отъ 1.000, 5.000, 20.000 и 50.000 л.

Сумитъ, по-малки отъ 1.000 л., се изплащатъ въ брой. Текстътъ и формата на съкровищнитъ свидетелства ще се опредѣли отъ министра на финанситъ.“

Председателстващ С. Даскалов: Които приемат чл. 4, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ И. Бешковъ (з): Чл. 5 се измени отъ комисията и доби следната редакция. (Чете)

„Чл. 5. Съкровищнитъ свидетелства ще носятъ 6% годишна лихва, платима въ каря на всѣко шестмесечие срещу купони, прикачени къмъ съкровищнитъ свидетелства, съ падежи 1 априль и 1 октомврий всѣка година. Падежътъ на първия купонъ е 1 априль 1934 г.“

Председателстващ С. Даскалов: Които приемат чл. 5, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ И. Бешковъ (з): Чл. 6 се измени отъ комисията и доби следната редакция: (Чете)

„Чл. 6. Погасяването на съкровищнитъ свидетелства ще става въ тригодишенъ срокъ съ равни или окръглени въ единици лева шестмесечни суми, вписани въ купонитъ отдѣлно отъ сумата за лихвата.“

Председателстващ С. Даскалов: Които приемат чл. 6, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ И. Бешковъ (з): Чл. 7 е приетъ отъ комисията безъ изменение. (Чете)

„Чл. 7. При издаването на платежни заповѣди изработената лихва отъ 1 октомврий 1933 г. до деня на издаването на платежната заповѣдъ ще се приспада отъ дължимата сума.“

Председателстващ С. Даскалов: Които приемат чл. 7, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ И. Бешковъ (з): Чл. 8 е приетъ отъ комисията безъ изменение. (Чете)

„Чл. 8. За изплащане на купонитъ, съдържащи лихви и погасения, въ бюджета на държавнитъ дългове се предвиждатъ ежегодно необходимитъ кредити.“

Председателстващ С. Даскалов: Които приемат чл. 8, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ И. Бешковъ (з): Чл. 9 се измени отъ комисията и доби следната редакция: (Чете)

„Чл. 9. Купонитъ съ настѣпили падежи се изплащатъ отъ Българската народна банка чрезъ задължение на провизионната сметка по 6% съкровищни свидетелства отъ 1933 г.“

Председателстващ С. Даскалов: Които приемат чл. 9, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ И. Бешковъ (з): Чл. 10 е измененъ отъ комисията и добива следната редакция: (Чете)

„Чл. 10. Съкровищнитъ свидетелства се освобождаватъ отъ всѣкакви сегашни и бъдещи данѣци, такси, берии и гербовъ налогъ.“

Председателстващ С. Даскалов: Които приемат чл. 10, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ И. Бешковъ (з): Чл. 11 е измененъ отъ комисията и добива следната редакция: (Чете)

„Чл. 11. Давностниятъ срокъ на купонитъ изтича 5 години следъ падежа имъ за носителитъ имъ.“

Председателстващ С. Даскалов: Които приемат чл. 11, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ И. Бешковъ (з): Чл. 12 е измененъ отъ комисията и добива следната редакция: (Чете)

„Чл. 12. Тия съкровищни свидетелства се приематъ по номиналната стойностъ, намалена съ съответното погасение по купонитъ съ настѣпили падежи, съгласно таблицата, напечатана на грѣба на съкровищното свидетелство, за залогъ за участие по предприятия, за чиновнически гаранции и за гаранции за неотклонение по углавни дѣла.“

Председателстващ С. Даскалов: Които приемат чл. 12, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ И. Бешковъ (з): Чл. 13 е приетъ отъ комисията безъ изменение. (Чете)

„Чл. 13. При издаването на платежнитъ заповѣди за суми по-голѣми отъ 5.000 л., кредиторитъ сж длъжни да представятъ бирническо удостоверение, че не дължатъ какъснѣли държавни и общински данѣци, такси и берии. Ако такива се дължатъ, тѣ се удържатъ при изплащането на сумитъ по платежнитъ заповѣди и се изплащатъ въ брой на държавния или общинския бирникъ.“

Председателствуващъ С. Даскаловъ: Които приематъ чл. 13, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г. министърътъ на финанситѣ.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Ще моля да се вдигне заседанието за четвъртъкъ съ следния дневенъ редъ:

Трето четене законопроектитѣ:

1. За извънбюджетенъ (сврѣхсмѣтенъ) кредитъ по бюджета на държавата за 1933/1934 финансова година на сума 337.854.000 л.

2. За извънбюджетенъ (сврѣхсмѣтенъ) кредитъ отъ 200 милиона лева, за изплащане на останалитѣ неизплатени разходи по бюджета за 1932/1933 ф. г.

Първо четене законопроектитѣ:

3. За одобряване спогодбитѣ, сключени съ комитетитѣ на носителитѣ на облигации отъ българскитѣ държавни заеми 6% 1892 г., 5% 1896 г., 5% 1902 г. и пр.

4. За измѣнение закона за временното спиране на публичнитѣ продажби по изпълнителни дѣла.

5. За отстъпване въ собственостъ на приюта за душевно-болни при гара Карлуково 50 декара земя, принадлежаща на бившата Плевенска окръжна постоянна комисия.

6. Първо четене предложението за измѣнение и допълнение въ кои членове отъ правилника за вътрешния редъ на Народното събрание.

7. Второ четене законопроекта за личния съставъ на Министерството на финанситѣ.

8. Второ четене законопроекта за облекчение длъжничитѣ по заемитѣ, отпуснати имъ по закона за направа на икономически къщи.

9. Докладъ на прошектарната комисия.

Председателствуващъ С. Даскаловъ: Които приематъ така предложението отъ г. министра на финанситѣ дневенъ редъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Вдигамъ заседанието за четвъртъкъ.

(Вдигнато въ 19 ч. и 37 м.)

Подпредседателъ: **СТ. ДАСКАЛОВЪ**

Секретаръ: **А. КАНТАРДЖИЕВЪ**

Началникъ на Стенографското отдѣление: **Д. АНТОНОВЪ**